

SU KİRLİLİĞİ KONTROLU YÖNETMELİĞİ**Resmi Gazete : 4 Eylül 1988 tarih ve 19919 sayı**

BİRİNCİ BÖLÜM	- Amaç, Kapsam, Yasal Dayanak ve Tanımlar
İKİNCİ BÖLÜM	- İlkeler
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	- Su Ortamlarının Kalite Sınıflandırılması
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	- Su Kalitesine İlişkin Planlama Esasları ve Yasaklar
BEŞİNCİ BÖLÜM	- Atıksuların Boşaltım İlkeleri
ALTINCI BÖLÜM	- Boşaltım İzni Esasları
YEDİNCİ BÖLÜM	- Atıksu Altyapı Tesislerindeki Uygulamalar
SEKİZİNCİ BÖLÜM	- Çeşitli Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM**Amaç, Kapsam, Yasal Dayanak ve Tanımlar****Amaç, Kapsam ve Yasal Dayanak**

Madde 1 - Bu Yönetmelik, 9 Ağustos 1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu ile mezkûr kanunda ek ve değişiklik yapan kanun hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup, amacı, ülkenin yeraltı ve yerüstü su kaynakları potansiyelinin her türlü kullanım amacıyla korunmasını, en iyi bir biçimde kullanımının sağlanmasını ve su kirlenmesinin önlenmesini ekonomik ve sosyal kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde gerçekleştirmek üzere, su kirliliğinin kontrolü esaslarının belirlenmesi için gerekli olan hukuki ve teknik esasları ortaya koymaktadır.

Tanımlar

Madde 2 - Bu Yönetmelikte geçen teknik terim ve kavramlardan:

Alıcı ortam ve sınıfları; atıksuların deşarj edildiği veya dolaylı olarak karıştığı göl, akarsu, kıyı ve deniz suları ile yeraltı suları gibi yakın veya uzak çevreyi,

Atık; her türlü üretim ve tüketim faaliyetleri sonunda, fiziksel, kimyasal ve bakteriyolojik özellikleriyle karışıkları alıcı ortamların doğal bileşim ve özelliklerinin değişmesine yol açarak dolaylı veya doğrudan zararlara yol açabilen ve ortamın kullanım potansiyelini etkileyen katı, sıvı veya gaz halindeki maddelerle atık enerjiyi,

Atıksu; evsel, endüstriyel, tarımsal ve diğer kullanımlar sonucunda kirlenmiş veya özellikleri kısmen veya tamamen değişmiş sular ile maden ocakları ve cevher hazırlama tesislerinden kaynaklanan sular ve yapılaşmış kaplamalı ve kaplamasız şehir bölgelerinden cadde, otopark ve benzeri alanlardan yağışların yüzey veya yüzeyaltı akışa dönüşmesi sonucunda gelen suları,

Atıksu altyapı tesisleri; evsel ve/veya endüstriyel atıksuları toplayan kanalizasyon sistemi ile atıksuların arıtıldığı ve arıtılmış atıksuların nihai bertarafının sağlandığı sistem ve tesislerin tamamını,

Atıksu altyapı tesisleri yönetimi; mahallin en büyük mülki amirinin bilgi, denetim ve gözetimi altında atıksu altyapı tesislerinin inşası, bakımı ve işletilmesinden sorumlu olan, büyük şehirlerde büyükşehir belediyeleri; şehirlerde belediyeler, organize ve küçük sanayi bölgelerinde sanayi bölgesi müdürlükleri; özel kanunla kurulmuş serbest sanayi ve/veya ticari bölgelerde serbest bölge müdürlükleri; turizm gelişim projesi bölgelerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı veya yetkili kıldığı birimlerini,

Atıksu arıtımı; suların çeşitli kullanımlar sonucunda atıksu haline dönüşerek yitirdikleri fiziksel, kimyasal ve bakteriyolojik özelliklerinin bir kısmını veya tamamını tekrar kazandırabilmek ve/veya boşaldıkları alıcı ortamın doğal fiziksel, kimyasal, bakteriyolojik ve ekolojik özelliklerini değiştirmeyecek hale getirebilmek için uygulanan fiziksel, kimyasal ve biyolojik arıtma işlemlerinin birini veya

birkaçını,

Atıksu kaynakları; faaliyet ve üretimleri nedeniyle atıksuların oluşumuna yolaçan konutlar, ticari binalar, endüstri kuruluşları, maden ocakları, cevher yıkama ve zenginleştirme tesisleri, kentsel bölgeler, tarımsal alanlar, sanayi bölgeleri, tamirhaneler, atölyeler, hastaneler ve benzeri kurum, kuruluş ve işletmeler ve alanlardır. Bunlardan;

a) Her atıksu havzasında, atıksu debisi veya herhangi bir kirlilik parametresi itibarıyla (kg/gün) veya başka uygun bir birim cinsinden ifade edilen kirletici yükü o havzada kanalizasyon sisteminin taşıdığı toplam debi ve kirletici yükünün % 1'inden fazla olan veya endüstriyel atıksularda günlük debisi 50 m³'den daha fazla olan veya tehlikeli ve zararlı atıklar içeren endüstriyel atıksu kaynakları önemli kirletici atıksu kaynaklarını,

b) Atıksu debisi 50 m³/gün'den daha düşük olan ve içerdiği herhangi bir kirlilik parametresinin türü ve miktarı itibarıyla önemli kirletici kaynak özelliğini taşımayan atıksu kaynakları ise küçük atıksu kaynaklarını,

Atıksu toplama havzası; atıksuların alıcı ortamlara verilmeden önce, ilgili mühendislik çalışmalarında belirlenen sınırlar dahilinde toplandıkları alanların toplamını,

Bağlantı kanalı; atıksu kaynağının atıksularını kanalizasyon sistemine ileten, parsel bacası ile atıksu kanalı arasında yer alan, mülk sahibine ait kanalı,

Balık biyodenyi; atıksuların indikatör organizma olarak kullanılan türden balıklar üzerindeki zehirlilik etkisini saptamaya yarayan, atıksuların değişik seyreltilerinde 48 saat, 72 saat, 96 saat gibi belirli süreler sonunda balıkların sağ kalma yüzdelerinin belirlenerek; zehirliliğin, seyrelti oranları ile ilişkili olarak ifade edilmesini sağlayan standart bir deneyi,

Baraj rezervuarı; bir akarsu üzerinde suyun biriktirilmesi ve kabartılması amacıyla kurulan tesisler barajı, barajın menbaında bu şekilde oluşturulan hacim ise baraj rezervuarını,

Çevre koruma alanları; ülkenin doğal zenginlikleriyle tanınan özel bazı yörelerinde mevcut ekolojik dengenin korunması ve gelecek nesillere bozulmadan intikal ettirilebilmesi için ayrılmış ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 3.3.1988 tarih ve 3416 sayılı Kanunla değişik 9 uncu maddesi gereğince belirlenmiş özel alanları,

Debi; bir akım kesitinden birim zamanda geçen suyun hacmini,

Deşarj; arıtılmış olsun olmasın, atıksuların doğrudan veya dolaylı olarak alıcı ortama (sulamadan dönen drenaj sularının kıyıda veya uygun mühendislik yapıları kullanılarak toprağa sızdırılması hariç) veya sistemli bir şekilde yeraltına boşaltılmasını,

Difüzör; derin deniz deşarjlarında, alıcı ortamlara verilen atıksu bulutunun seyreltilebilmesi amacıyla atıksu borusunun ucuna eklenen ve çoklu bir jet akımı sağlayarak birinci seyrelme (S₁) değerinin öngörülen 40-100 veya daha büyük değerler almasını ve atıksuların alıcı ortama çıkışı sırasındaki akım özelliklerini kontrollu bir biçimde sağlayan özel bir donanımı,

Ekonomik uygulanabilirliği ispatlanmış ileri arıtma teknolojileri; sürekli işletilmesinde başarısı tecrübeyle sabit olan, mukayese edilebilir metodlar, düzenekler ve işletme şekilleriyle kontrolleri yapılabilen, alıcı ortamlara ve atıksu altyapı tesislerine deşarj kısıtlarını sağlayıcı tedbirleri pratikleştiren ve kullanışlı hale getiren, ileri ve ülke şartlarında uygulanabilir teknolojik metodlar, düzenekler, işletme biçimleri ve arıtma metodlarını,

Endüstriyel atıksu; endüstri kuruluşlarından, imalathanelerden, atölyelerden, tamirhanelerden, küçük sanayi sitelerinden ve organize sanayi bölgelerinden kaynaklanan her türlü işlem ve yıkama artığı suları, proses suları ile karıştırılmadan ayrı olarak işlem görüp uzaklaştırılan kazan ve soğutma sularını,

Eysel atıksu; konutlardan ve okul, hastane, otel gibi küçük işletmelerden kaynaklanan, insanların günlük normal yaşam faaliyetlerindeki ihtiyaç ve kullanımları nedeniyle oluşan atıksuları,

Fekal atıklar; bir su kütlesinin özellikle bakteriyolojik açıdan kirlenmesine neden olan, insan veya sıcak kanlı hayvanların idrar, dışkı ve kalıntılarını,

Havza; bir akarsu, göl, baraj rezervuarı veya yeraltı suyu haznesi gibi bir su kaynağını besleyen yeraltı ve yüzeysel suların toplandığı bölgenin tamamını,

İçme ve kullanma suyu; insanların günlük faaliyetlerinde içme, yıkanma, temizlik ve bu gibi ihtiyaçları için kullandıkları, sağlaması gereken özellikleri TS 266 ile belirlenmiş olan, bir toplu su temini sistemi aracılığıyla çok sayıda tüketicinin ortak kullanımına sunulan suları,

İçme ve kullanma suyu rezervuarı; içme ve kullanma suyu temin edilen doğal gölleri veya bu amaçla oluşturulan baraj rezervuarlarını,

İdare; yönetmelikte adı geçen İdare,

a) 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 3.3.1988 tarih ve 3416 sayılı Kanunla değişik 12 nci maddesi uyarınca atık, artık ve yakıtların arıtılması, uzaklaştırılması, zararsız hale getirilmesi ve ithali ile ilgili hususlarda denetleme ile yetkili kılınan Başbakanlık Çevre Genel Müdürlüğünü,

b) Kurum, kuruluş ve işletmelere işletme ve kullanım izni verilmesi ve denetim görevinin ifasında yetkili olmak üzere; 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 268-275 inci maddelerine göre Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığını, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununa göre Kültür ve Turizm Bakanlığını, 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının teşkilat ve görevleri hakkındaki Kanuna göre Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile diğer kurum ve kuruluşları, 5442 sayılı İller İdaresi, 3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi, 1580 sayılı Belediye kanunlarının verdiği yetkiler doğrultusunda mülki amirleri, büyükşehir ve şehir belediye başkanlıklarını (bu konuda ilgili özel kanunlardaki hükümler saklıdır),

c) Atıksu altyapı tesislerinin bulunduğu yörelerde bağlantı izni ile bağlantı kalite kontrol izin belgelerini veren ve kontrol eden atıksu altyapı tesisleri yönetimini,

ç) Alıcı su ortamlarına deşarj izni için, mahalli çevre kurullarının alacağı karar ve görüşler doğrultusunda Büyükşehir belediye hudutları içerisinde Büyükşehir Belediye Başkanlıklarını, Büyükşehir belediye hudutları dışında ise mahallin en büyük mülki amirini,

d) Derin deniz deşarj izni için, İller Bankası Genel Müdürlüğünün görüşü ve Çevre Genel Müdürlüğünün uygun görüşü alınmak suretiyle Büyükşehir belediye hudutları içerisinde Büyükşehir belediye başkanlıklarını, Büyükşehir belediye hudutları dışında ise mahallin en büyük mülki amirini,

e) Yeraltı sularının kullanılması ve korunmasında 167 sayılı Yeraltı Suları Kanunu ve 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün teşkilat ve vazifeleri hakkındaki Kanun uyarınca yetkili kılınan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünü,

f) 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 15 ve 16 ncı maddelerinde söz edilen faaliyetlerin durdurulması hallerinde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığını, Başbakanlık Çevre Genel Müdürlüğünü ve mahallin en büyük mülki amirlerini,

g) 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 3301 sayılı kanunla değişik 20, 21, 22 ve 23 üncü maddelerinde belirtilen idari nitelikteki cezaların verilmesinde mezkûr kanunun 3301 sayılı kanunla değişik 24 üncü maddesinde yetkili kılınan kamu kurum ve kuruluşlarını,

ğ) Bir çevre yönetim planının birden fazla mülki idareyi içine alan "havza" kapsamında oluşturulması gereği duyulduğu takdirde, ilgili Valilikleri ve ilgili Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüklerini,

Kanalizasyon sistemi; ayrık sistemde evsel ve/veya endüstriyel atıksuları ayrı, yağmur sularını ayrı; bileşik sistemde ise bütün atıksuları birlikte toplamaya, uzaklaştırmaya ve arıtma tesislerine iletmeye yarayan birbirleriyle bağlantılı boru ya da kanallardan oluşan sistemi,

Kıta içi su kaynağı; karalarda bütün yapay ve doğal yeraltı ve yüzeysel suları, denizle bağlantısı olan su kaynaklarında ise, tatlı su sınır noktasına kadar olan suları,

Kıyı çizgisi; deniz, tabii, suni göl, baraj rezervuarları ve akarsularda taşkın durumları dışında, suyun karayla temas ettiği noktaların birleşmesinden oluşan çizgiyi,

Kıyı koruma bölgesi; deniz ve göllerin kıyı sularının, plaj olarak veya benzeri bir amaçla kullanılmaları durumunda, kirlenme riski açısından korumaya alınması gereken bölümlerini,

Kompozit numune; evsel ve endüstriyel atıksularda belirli zaman aralıklarında atıksu debisiyle orantılı olarak alınan karışık numuneyi,

Koy ve körfezler; açık denizle kütleli su alışverişinin boğaz veya daha geniş bir açıklık aracılığıyla engellenmiş olarak sağlanabildiği ve kıyı çizgisinin girintili (içbükey) olduğu deniz bölümlerini,

Kuşaklama kanalı; baraj, göl ve körfezleri korumak amacıyla inşa edilen ve çevreden gelen atıksuların kıyı boyunca toplandığı atıksu kanalını,

Numune alma noktası; atıksu numune alma noktası, atıksuların toplanıp şehir atıksu sistemine veya alıcı ortamlara boşaltım noktasını; alıcı ortam numune alma noktası ise, atıksuyun alıcı ortama deşarj edilerek alıcı ortamla tam olarak karıştıktan sonra numunenin alındığı noktayı,

Oluşan atıksu miktarı; belirli bir oluşum periyodu için ölçümlerle veya su tüketiminden hareketle yapılan hesaplamalarla belirlenen atıksu miktarını,

Organik atık; karışıkları su ortamında biyokimsayal olarak parçalanarak oksijen tüketimine yolaçan organik maddeleri,

Ön arıtma tesisi;

a) kanalizasyon sistemi yardımıyla toplanan atıksular için bu sisteme kabul edilebilir sınırlarına kadar,

b) atıksuların herhangi bir diğer taşıma aracı ile tekil, ortak, organize sanayi bölgesine veya kamuya ait atıksu arıtma ve bertaraf tesisine kabulü için, bu işletmelerin giriş suları için öngörülen sınır değerlere uymak amacıyla,

c) derin deniz deşarjları ile alıcı ortamlara doğrudan yapılan atıksu boşaltımlarından önce ise, bu konu ile ilgili öngörülen sınır değerlere kadar arıtmayı sağlamak üzere yapılması istenen her türlü arıtma tesisini;

Parsel bacası; parsel bağlantı kanalının başında numune almak, ölçüm yapmak, atıksu akımını izlemek için, içine girilebilen ve özel tipleri İller Bankası'na belirlenmiş bacaları,

Parsel atıksu drenaj tesisi; atıksuların parsel içinde toplanması, ön işlemi, kontrolü ve şehir kanalizasyonuna bağlantısını sağlayan sistemi,

Rezervuar; suyun bir kabartma yapısıyla biriktirilmesi ile oluşturulan hacmi,

Sanayi bölgesi; belirli üretim alanlarında çalışan organize sanayi bölgelerini; esnaf ve sanatkar siteleri, küçük sanayi bölgeleri ve kooperatif şeklinde üretim yapan benzeri tüzel kişiliğe sahip kuruluşları kapsayan çeşitli küçük ve büyük sanayi kuruluşlarının toplu halde bulundukları ve atıksularını ortak bir sistem ile toplayarak bertaraf ettikleri bölgeleri,

Seyrelme; bir alıcı ortama deşarj edilen atıksuyun içerdiği bir kirletici parametrenin atıksudaki konsantrasyonunun deşarj sonucunda alıcı ortamda oluşan fiziksel, hidrodinamik olaylar veya çeşitli fiziksel, kimyasal ve biyokimsayal reaksiyonlar sonucunda azalmasını ve atıksuyun alıcı ortama deşarj şekli ve alıcı ortamın taşıdığı özelliklere bağlı olarak hesaplanabilen bir büyüklüğü,

Su kalitesi karakteristik değeri; ortam kalitesini belirlemek üzere alınan su numunelerinde herhangi bir parametre için yapılan ölçümlere ait % 90 yüzdelik (persentil) değerini,

Su kalitesi kriterleri; kullanım amaçlarının belirlenmiş olup olmadığına bakılmaksızın bütün su kaynaklarının dengeli ve sağlıklı ortamlar olarak muhafazası esasına göre, su kaynaklarının korunmasına ve kullanım planlanmasına temel teşkil etmek üzere, yapılmış veya yapılacak kullanım sınıflarına uygunluk açısından su kaynaklarından beklenen fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikleri,

Su kirliliği; su kaynağının kimyasal, fiziksel, bakteriyolojik, radyoaktif ve ekolojik özelliklerinin olumsuz yönde değişmesi şeklinde gözlenen ve doğrudan veya dolaylı yoldan biyolojik kaynaklarda, insan sağlığında balıkçılıkta, su kalitesinde ve suyun diğer amaçlarla kullanılmasında engelleyici bozulmalar yaratacak madde veya enerji atıklarının boşaltılması,

Su kirliliği kontrol standartları; belirli bir amaçla kullanımı planlanan su kütlelerinin mevcut su kalite kriterleri uyarınca kalite denetimine tabi tutulabilmesi ve daha fazla kalite kaybının önlenmesi için konulmuş sınır değerlerini ve bu sınır değerlerinden;

a) atıksu boşaltımı dolayısı ile alıcı ortam sayılan su kütlelerinin kalite özelliklerini bozmasını engellemek üzere konulmuş olanları "alıcı ortam standartları"nı;

b) aynı amaçla, boşaltılan atıksuların kalite özelliklerini kısıtlayanları ise "deşarj standartları"nı,

Su toplama havzası; göllerde ve rezervuarlarda bu su kaynağını besleyen yeraltı ve yüzeysel suların toplandığı bölgenin tamamını; bir akarsu parçasında ise belirli bir kesiti besleyen bölgenin memba kesimini,

T₉₀-değeri; fekal kaynaklı indikatör mikroorganizmaların, deniz ve kıyı sularındaki ortam şartlarında, hidrodinamik ve dispersiv seyrelme şartları sabit tutulmak kaydıyla, ilk konsantrasyonlarının % 10'una düşünceye kadar geçecek süreyi,

Tabakalaşma; haliçler, koy ve körfezler başta olmak üzere, kıyı ve açık deniz bölümlerinde ve göllerde derinlik boyunca sıcaklık, tuzluluk ve bunlara bağlı yoğunluk farklılaşmasının aniden büyük değerler göstermesi sebebiyle, farklı özelliklerde birden fazla su kütlelerinin bulunabilmesini,

Tam karışım noktası; atıksuyun alıcı ortamda dağılıp yeknesak bir konsantrasyona ulaştığı deşarj noktasına en yakın noktayı,

Tatlı su sınır noktası; denizle bağlantısı olan kıta içi su kaynaklarında tuzluluk derecesinin hissedilir derecede arttığı ve tespitinde klorür iyonları konsantrasyonunun 250 mg/lit olarak kabul edildiği noktayı,

Tehlikeli ve zararlı maddeler; solunum, sindirim veya deri absorpsiyonu ile akut toksisite ve uzun sürede kronik toksisite, kanserojen etki yapan, biyolojik arıtmaya karşı direnç gösteren, yeraltı ve yüzeysel suları kirletmemeleri için bu Yönetmelik gereği çıkarılacak Tebliğ uyarınca özel muamele ve bertaraf işlemleri gerektiren maddeleri,

Üretkenlik (prodüktivite); deniz ve göl sularının üretkenlik seviyeleri, bu ortamların çeşitli özelliklerinin bir sonucu olup, ondan yararlanılma biçimini etkilerler. Brüt (gros) birincil üretkenlik, deniz ve göl gibi su kütlelerinde anorganik karbonun birim zaman ve yüzey alanı başına organik ürünlere dönüştürülerek, organizma bünyesine alınan miktarını; net birincil üretkenlik ise iç solunum ve diğer enerji kayıpları düşüldükten sonra kalan birincil üretkenlik miktarını,

Yağmur suyu kanalı; ayırık sistem kanalizasyon yapılarında yağış suları, yüzeysel sular, drenaj sularını taşıyan kanalları,

Yeraltı suları; toprak yüzeyinin altında, zemin boşluklarının su ile dolu bulunduğu bölgedeki suyu,

Zehirlilik (toksisite); zehirli olarak tanımlanan bir maddenin belirli bir konsantrasyondan fazla olarak su ortamında bulunmasıyla insan sağlığının, çeşitli indikatör organizmaların sağlığının ve ekosistem dengesinin tehdit edilmesini; akut veya kronik hastalıklara, teratojenik, genetik bozulmalara ve ölümlere yol açması özelliğini,

ZSF (Zehirlilik Seyrelme Faktörü); atıksuların zehirlilik derecesini belirlemede kullanılan bir birimi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İlkeler

Madde 3 - A - Su kirliliği kontrolü açısından her tür kirletici kaynağın bir izin belgesine bağlanması esastır. Bu belgede izin verilecek atıksuların miktarı ve ihtiva edebileceği kirleticiler belirtilmeli; standartlara uymak açısından teknolojik tedbirlerin gerekip gerekmediği kaydedilmelidir. Evsel kaynaklı atıksular için, konuta giren temiz su miktarının atıksuya eşit olduğu kabul edilir. Konutun şehir içme suyu şebekesi dışında bir kaynaktan, örneğin bir kuyudan su temin etmesi halinde oluşan atıksu miktarının izin belgesinde belirtilmesi esastır.

B - Endüstriyel atıksu kaynaklarının izne bağlanabilmesi için endüstrinin tipi, üretim miktarları, kullanılan ham maddeler, çalıştırılan işçi sayısı, su ve enerji tüketimi, üretim akış şemaları ve üretim sırasında çıkan atıksuların kaynakları, katı ve sıvı atıkların bulunup bulunmadığı konularındaki bilgiler endüstri kuruluşu tarafından İdare'ye bildirilir. İzin belgeleri periyodik olarak yenilenir. Bu yenileme işlemi sırasında İdarece tesisin daha önce belirtilen özelliklerinde bir değişiklik olup olmadığı, atıksu miktar ve kirlilik yüklerinin değişip değişmediği, daha önce alınması istenen teknolojik tedbirlerin gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği, yeni tedbirlere gerek olup olmadığı, ölçüm programlarının düzenli bir biçimde yapılıp yapılmadığı tahkik edilir. Bu hususların herhangi birinde sanayi tesisinin kusuru görülürse, daha önce verilmiş olan izin yenilenmez. Bu durumda mükelleflerin izin işlemlerine yeni baştan başlamaları ve bu Yönetmeliğin 26 ve 37 nci maddelerinde belirtilen ilkelere göre yeniden izin belgesi almak üzere gerekli tedbirleri almaları esastır.

C - Kıta içi yüzeysel suların, yeraltı sularının ve deniz sularının çeşitli kullanım amaçlarına göre sınıflandırılmasını sağlayacak su kalite kriterleri çerçevesinde su kirliliğinin en yoğun olduğu bölgelerin saptanması ve alınacak tedbirlerin önceliklerinin belirlenmesi esastır.

Çevre Koruma Alanları

Madde 4 - Bu Yönetmelikte tanımı yapılmış olan çevre koruma alanları için standart listelerinde ayrıca alıcı ortam standardı verilmemiş olmakla beraber; Yönetmelikte verilmiş olan su ortamları kalite sınıflandırma listelerinde her grup için ayrı ayrı olmak üzere en yüksek kaliteli sulara ait kalite parametrelerine uyulması ve özel tedbirler alınması esastır. Bu alanlarda Çevre Genel Müdürlüğü kısıtlayıcı deşarj standartları belirleme yetkisine haizdir.

Havza Planları

Madde 5 - Su kaynaklarından etkin bir biçimde yararlanılabilmesi için bu kaynakların kullanım alanlarının önceden hazırlanmış bir havza planına uygun olarak bilinmesi gerekir. Ülkemizin özellikle tatlı su kaynaklarının kısıtlı oluşu ve artan su ihtiyaçları

nedeniyle bu kaynakların en ekonomik biçimde kullanılmaları esastır.

Ekonomik ve teknik açıdan uygun olduğu takdirde, düşük kaliteli bir su kaynağının iyileştirilmesi mümkün olabilir. Bu yönden kaynakların halen mevcut kalitesinin kullanım alanları için gerekli kalite kriterlerine uygunluğunun tespitinin ve havza planının havzadaki ilgili Valiliklerce ve ilgili Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüklerince yapılması esastır.

Suların Korunacağı Kirletici Etkiler

Madde 6 - Alıcı su ortamlarında evsel, endüstriyel, tarımsal, deniz trafiği ve benzeri kaynaklardan dolayı kirlenmeye neden olan başlıca etkenler ve problemler şunlardır:

- A - Fekal atıklar
- B - Organik atıklar
- C - Aşırı üretim artışına neden olan besleyici (nutrient) maddelerin, olağan değerlerin üzerinde boşaltımı
- D - Atık ısı
- E - Radyoaktif atıklar
- F - Çamur, çöp ve hafriyat artıklarının ve benzeri atıkların boşaltımından oluşan bulanıklık artışı, sığlaşma ve kıyı çizgisi değişimi
- G - Yukarıda sayılanların dışında kalan "Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliği"nde sınır değerler getirilen maddeler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Su Ortamlarının Kalite Sınıflandırılması

Kıtaİçi Yüzeysel Suların Sınıflandırılması

Madde 7 - Akarsu, göl ve baraj rezervuarlarında biriktirilen kıtaİçi yüzeysel suların kalitelerine göre yapılan sınıflama aşağıda verilmiştir:

- Sınıf I : Yüksek kaliteli su
- Sınıf II : Az kirlenmiş su
- Sınıf III : Kirli su
- Sınıf IV : Çok kirlenmiş su

Tablo 1'de sınıflandırma için geçerli su kalite parametreleri ve bunlara ait sınır değerleri Sınıf I, II, III ve IV için ayrı ayrı verilmiştir. Bir su kaynağının bu sınıflardan herhangi birine dahil edilebilmesi için bütün parametre değerleri, o sınıf için verilen parametre değerleriyle uyum halinde bulunmalıdır.

Yukarıda belirtilen kalite sınıflarına karşılık gelen suların, aşağıdaki su ihtiyaçları için uygun olduğu kabul edilir:

- A - Sınıf I - Yüksek kaliteli su
 - a) Yalnız dezenfeksiyon ile içme suyu temini
 - b) Rekreasyonel amaçlar (yüzme gibi vücut teması gerektirenler dahil)
 - c) Alabalık üretimi
 - d) Hayvan üretimi ve çiftlik ihtiyacı
 - e) Diğer amaçlar
- B - Sınıf II - Az kirlenmiş su
 - a) İleri veya uygun bir arıtma ile içme suyu temini
 - b) Rekreasyonel amaçlar
 - c) Alabalık dışında balık üretimi
 - d) Teknik Usuller Tebliği'nde verilecek olan sulama suyu kalite kriterlerini sağlamak şartıyla sulama suyu olarak
 - e) Sınıf I dışındaki diğer bütün kullanımlar
- C - Sınıf III - Kirlenmiş su

Gıda, tekstil gibi kaliteli su gerektiren endüstriler hariç olmak üzere uygun bir arıtmadan sonra endüstriyel su temininde kullanılabilir.

- D - Sınıf IV - Çok kirlenmiş su

Yukarıda I, II ve III sınıfları için verilen kalite parametreleri bakımından daha düşük kalitedeki yüzeysel suları ifade eder.

Parametre Gruplarına Göre Numune Alma Noktalarının Sınıflarının Belirlenmesi

Madde 8 - Su kaynağından alınan numuneler üzerinde yapılan analiz sonuçlarına göre Tablo 1'de görülen her parametre grubu için (A,B,C,D) ayrı ayrı kalite sınıfı tespit edilir. Ayrıca o grup içindeki her bir parametreye göre; örneğin B grubu için kimyasal oksijen ihtiyacı (KOİ), biyokimsiyal oksijen ihtiyacı (BOİ), toplam organik karbon ve benzeri; ayrı ayrı kalite sınıfı belirlenir. Bir gruba ait en düşük kalite sınıfı o grubun sınıfını belirler.

Ölçülen kirlilik parametrelerinin değerlerinden hareketle karakteristik değeri bulabilmek için ortalama, standart sapma ve gerekli istatistik parametreler hesaplanır. Uygun olasılık dağılım tablosunda 0.90 olasılık değerine karşı gelen değişken değerine eşit standardize değişken veren parametre değeri karakteristik değeri ifade eder. Karakteristik değerin belirlenmesinde kaza sonunda oluşan durumları yansıtan ve bariz analiz hataları sonucu ortaya çıkan sonuçlar dikkate alınmaz. Herhangi bir su kütlesinin bir noktasında ölçülen kıyaslama parametresinin belirlenecek karakteristik değeri, Tablo 1'de verilen üst sınırlara göre, hangi su kalite sınıfının üst değerinden daha küçük ise, numune alma noktası o sınıfa aittir.

Kıyaslama; pH için o sınıfa ait aralık içinde kalınacağı, çözünmüş oksijen konsantrasyonu ve doymunluk yüzdesi için ise o sınıfta verilen sayılar alt sınır değeri olacağı kabul edilerek yapılır.

Göl Sularının Kalite Sınıflandırılması

Madde 9 - Çeşitli amaçlarla kullanılan göl, gölet ve baraj rezervuarlarının kalite özellikleri ve sınıflandırılması 7 nci ve 8 inci maddede açıklanan şekilde Tablo 1 gereğince yapılır. Ancak, göller ve baraj rezervuarları için Tablo 1’de verilen çözünmüş oksijen konsantrasyonları ve oksijen doymunluk yüzdeleri sınıflandırmaya esas alınmaz.

Göl, Sularına Ait Alıcı Ortam Standartları

Madde 10 - Tablo 2’de, göl, gölet ve baraj rezervuarlarının en önemli tehdit unsuru olan ötrofikasyon olayının kontrolü için azot ve fosfor sınırlandırması getirilmektedir. Azot ve fosfor girdisi gölün kullanım amacına uyan sınır değerlere yakın veya bunların üzerinde olan göllerde üretkenlik tesbitlerine dayalı ve Çevre Genel Müdürlüğü’nce yörenin ilgili kurum ve kuruluşlarını içine alacak şekilde koordine edilerek hazırlanan bir koruma programı geliştirilir. Bu tür kıta içi yüzeysel sularda su ürünleri üretimi söz konusu ise, ayrıca 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu ve buna bağlı yönetmelik hükümleri geçerlidir.

Kıta içi Yüzeysel Sularda Kalite Bölgelerinin Tespiti

Madde 11 - Kıta içi yüzeysel suların kalite bölgelerinin tespiti aşağıdaki işlemler sonucunda yapılır:

A - Yüzeysel suyun yan kol bağlantıları ve atıksu deşarj noktaları işaretlenir. Numune alma noktaları buna göre belirlenir. Numune alma noktası tespiti sırasında akım koşullarındaki sürekliliği bozan coğrafi ve hidrolojik olgular dikkate alınır.

B - Numune alma sıklığı, minimum süresi ve numunelere uygulanacak analizler "Numune Alma ve Analiz Metodları Tebliği" uyarınca belirlenir.

C - Yapılan analizler sonucunda numuneyi temsil edecek karakteristik değerler belirlenir.

D - Alınan su numunelerinde yapılan analizler "A,B,C,D" parametre gruplarına göre sınıflandırılır.

E - Numunenin "A,B,C,D" gruplarına göre seçilen kalite parametresine ait bulunan karakteristik değerleri Tablo 1 "A,B,C,D" de verilen sınır değerlerle kıyaslanır. Bu kıyaslamalardan sonra numunenin alındığı noktanın sınıfı (I,II,III,IV) belirlenir.

F - Bir yüzeysel su ortamının çeşitli numune alma noktaları için belirlenen kalite sınıfları tablolar halinde veya harita ve plan üzerinde kalite sınıflarını işaretleyerek gösterilir. Bu işaretlemeyen hareketle akarsu parçası veya durgun su alanının kalite sınıfları belirlenir.

G - Her kalite sınıfına ait yüzeysel suyun kullanım imkanları değişiktir. Su potansiyelini koruma amacıyla, Sınıf I suların su toplama havzalarında, halen söz konusu su kaynağından herhangi bir biçimde içme suyu temin edilip edilmediğine bakılmaksızın, bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinde belirlenen önlemler alınır. Sınıf II sulardan içme ve kullanma suyu olarak yararlanma imkanı bulunanların, su alma noktası menbaini hiçbir surette atık veya atıksu boşaltımı yapılamaz. Bunun dışında kalan amaçlarla, Sınıf II sularda mevcut kaliteyi mutlak bir şekilde korumak; teknik ve ekonomik açıdan tutarlı ise, Sınıf III sularda kaliteyi iyileştirmeye çalışmak esastır. Sınıf IV sularda ise amaç, uzun vadeli bir havza su kalitesi amenajman planı çerçevesinde mevcut kaliteyi iyileştirmektir.

H - Buraya kadar belirtilen kalite sınıfı belirleme çalışmaları zaman alacağından, bu süre içinde İdare, atık veya artılmış veya doğrudan atıksu boşaltımı söz konusu olan sularda, (G) bendinde amaçlanan hedeflerin zedelenmesi kanaatine varırsa Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü veya Bölge Müdürlüklerinin görüşüne başvurarak bilimsel kuruluş ve/veya uzman kişilere bir tespit yaptırabilir.

I - Bu maddede belirtilen işlemler 18.12.1953 tarihli ve 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkındaki Kanun ile 3.7.1968 tarihli 1053 sayılı Ankara, İstanbul ve nüfusu 100.000’den büyük olan şehirlerde içme, kullanma ve endüstri suyu temini hakkındaki kanunların verdiği görev ve sorumluluklar çerçevesinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılır.

Yeraltı Sularının Sınıflandırılması

Madde 12 - Yeraltı sularının kalitelerine göre tanımlanan sınıflar aşağıda verilmiştir:

Sınıf Yas I: Yüksek kaliteli yeraltı suları

Sınıf Yas II: Orta kaliteli yeraltı suları

Sınıf Yas III: Düşük kaliteli yeraltı suları

A - Sınıf Yas I - Yüksek kaliteli yeraltı suları

Sınıf Yas I sular içme suyunda ve gıda sanayiinde kullanılabilen yeraltı sularıdır. Bu sınıfa giren yeraltı suları diğer her türlü kullanma amacına uygundur. Sınıf Yas I suları, gerektiğinde uygun bir dezenfeksiyon işleminden sonra içme suyu olarak kullanılabilirler. Sadece havalandırma ile gerekli oksijenin sağlanması şartıyla, Sınıf I yüzeysel sulara ait kalite parametrelerini sağlayan yeraltı suları Sınıf Yas I sular olarak kabul edilir.

B - Sınıf Yas II - Orta kaliteli yeraltı suları

Sınıf Yas II sular, bir arıtma işleminden sonra içme suyu olarak kullanılacak sularıdır. Bu sular

tarımsal su ve hayvan sulama suyu veya sanayide soğutma suyu olarak herhangi bir arıtma işlemine gerek duyulmadan kullanılabilir. Sınıf II yüzeysel sulara ait kalite parametrelerini sağlayan sular, Sınıf Yas II sular olarak kabul edilir. Ancak demir, amonyum, mangan ve çözünmüş oksijen için konulmuş sınırların bu sınıfa giren sularda sağlanması gerekli değildir.

C - Sınıf Yas III - Düşük kaliteli yeraltı suları

Sınıf Yas III sular yukarıda verilen kalite parametrelerinden daha kötü özellik taşıyan sulardır. Bu suların kullanım yeri, ekonomik, teknolojik ve sağlık açısından sağlanabilecek arıtma derecesi ile belirlenir.

Yeraltı Sularının Sınıflarının Belirlenmesi

Madde 13 - Numune alma noktalarının sınıflarının belirlenmesi aşağıdaki şekilde yapılır:

A - Yeraltı sularının sınıflandırılması için numune alma noktalarının seçimi uzmanlarca yapılır. Bu belirleme işlemi yapıncaya kadar, yeraltı suyu çekilen bütün kuyular numune alma noktalarıdır. Numune alma sıklığı, minimum süresi, uygulanacak analizler ve karakteristik değer belirlemesi, "Numune Alma ve Analiz Metodları Tebliği"ne göre yapılır.

B - Numune alma noktalarının sınıflandırılmasında, yalnızca üç sınıf (Yas I, Yas II, Yas III) gözönüne alınır.

Deniz ve Kıyı Sularının Sınıflandırılması

Madde 14 - Deniz ve kıyı suları kullanım amaçlarına göre beklenen kaliteleri açısından aşağıdaki sınıflamaya tabi tutulur:

Sınıf D I: Su ürünleri üretimi
Sınıf D II: Rekreasyon
Sınıf D III: Ticari, endüstriyel ve diğer kullanımlar

Yukarıda verilen sınıflamaya göre deniz suyu kullanım alanları ve özellikleri aşağıda belirlenmiştir:

- A) Sınıf D I - Su ürünleri üretimi
 - a) Yoğun ticari balıkçılık, su ürünleri avcılığı yapılan açık denizler
 - b) Yoğun kıyı balıkçılığı ve kabuklu su ürünleri yetiştirme alanları
 - c) Dalyancılık alanları

Bu alanlardan beklenen deniz ve kıyı suları kalitesi için 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu ve bu kanuna dayanarak çıkarılan yönetmeliğe uyulur.

B) Sınıf D II - Rekreasyon

Bu sınıfta plaj olarak kullanılan kıyı suları ile temas gerektirmesine bakılmaksızın sportif amaçla kullanılan deniz suları ve estetik mülahazalar için gerekli deniz suyu kalitesi belirlenmektedir. Bu amaçla denizlerden beklenen alıcı ortam standartları, Tablo 3’de verilmektedir.

C) Sınıf D III - Ticari, endüstriyel ve diğer kullanımlar

Deniz trafiği, liman hizmetleri ve bunlarla ilgili atıksu, sintine, balast suyu boşaltımları ve kaza tehdidi sonucu deniz suyu kalitesi yüksek kirlenme riski altında bulunmaktadır. Ayrıca soğutma suyu çekimi ve endüstriyel kullanımlarla, deniz yatağında maden ve petrol arayıp çıkarma esnasında da önemli deniz kirlenmesi riski vardır. Bu sularda genelde Tablo 4’teki kalite kriterleri aranır da bu kalitenin altına düşülmesiyle bu sınıftaki kullanım imkanı aksamaz. Bununla beraber bu sularda kalite düşmesine sebep olanlar dahi kirlenme yasağı nedeniyle takibe alınır ve 2872 sayılı Çevre Kanunu’ndaki müeyyidelere tabi tutulurlar.

Deniz Sularının Kalite Kriterleri

Madde 15 - Herhangi bir amaçla kullanım açısından sınıflamaya alınmış olsun olmasın tüm kıyı ve deniz sularının sağlıklı bir ortam halinde muhafazası için, deniz sularının genel kalite kriterlerine uymak esastır. Bu kriterler Tablo 4’te verilmiştir. Su ürünleri üretimi yapılan deniz ve kıyı sularının kalitesi ise 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu ve bu kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmeliğin ilgili hükümlerine uygun olmalıdır.

Deniz kirlenmelerinin önlenmesi amacıyla düzenlenen ve Türkiye’nin de taraf olduğu uluslararası sözleşme hükümlerine uyulması mecburidir. Rekreasyon amaçlı kıyı suları standartlarına ve deniz suları genel kalite kriterlerine uyum, bu Yönetmeliğin öngördüğü bir husus olup, deniz suyu kalitesinde Tablo 3 ve 4’te öngörülenlere göre bozulmaya yol açtığı belirlenenler, 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 3301 sayılı Kanun’la değişik 24 üncü maddesinde belirtilen yetkili kurum ve kuruluşlarca cezalandırılırlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Su Kalitesine İlişkin Planlama Esasları ve Yasaklar

İçme ve Kullanma Suyu Temin Edilen Kıtaİçi Yüzeysel Sularla İlgili Kirlenme Yasakları

Madde 16 – (Değişik fıkra : R.G. : 1.7.1999/23742’de yayınlanan Yönetmelik m.1)

İçme ve kullanma suyu rezervuarlarının ve benzeri su kaynaklarının korunmasında, her kaynak için bilimsel çalışmalar sonucu ortaya çıkarılmış olan özel hükümler

getirilinceye kadar aşağıda verilen genel ilkeler ve koruma alanları geçerlidir. İlgili kuruluşlarca veya ilgili kuruluşların da görüşü alınarak Çevre Bakanlığınca belirlenecek özel hükümler Çevre Bakanlığı tarafından uygulanır. Özel hükümlerin ilgili imar planlarında aynen yer alması ve idare tarafından uygulanması esastır.

A) İçme ve kullanma suyu rezervuarı içinde ve civarında suların kirlenmesine neden olacak faaliyetler yapılamaz.

B) Çöp ve moloz gibi atıklar bu tür su kaynaklarına atılamaz ve atılmasına izin verilemez.

C) Akaryakıt ile çalışan kayak, motor ve benzeri araçların kullanılmasına izin verilmez.

Yelkenli, kürekli veya akümülatör ile çalışan vasıtalar ve sallara izin verilebilir. İstisnai durumlarda, akaryakıt ile çalışacak su araçlarının kullanılmasına Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü veya Bölge Müdürlüklerince izin verilir. Bu amaçla kullanılacak araçlarda oluşabilecek her türlü atıksu ve sintine suyunun arıtdıktan sonra bile içme ve kullanma suyu rezervuarına boşaltılması yasaktır.

D) İçme ve kullanma suyu rezervuarlarının su toplama havzaları içinde bulunan devlete, belediyelere ve kamuya ait araziler koruma alanları için verilen kısıtlamalara tabidir.

(12.12.1998 ve 23551 s. R.G.) Ancak askeri tesisler için bu kısıtlamalar, Millî Savunma Bakanlığı ve Çevre Bakanlığı'nca ayrıca belirlenir.

E) Yüzme, balık tutma, avlanma ve piknik yapmaya, su alma noktasına 300 m'den daha yakın olan yerlerde izin verilemez.

F)F) (Değişik bent: R.G.: 1.7.1999/23742'de yayınlanan Yönetmelik m.1) İçme ve kullanma suyu temin edilen rezervuarlarda ihale yoluyla balık avı yapılması ve su ürünleri çıkarılması ve üretilmesi yasaktır. Ancak, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce ekonomik bölge oluşturulan rezervuarlarda Çevre Bakanlığı ile Tarım ve Köyşleri Bakanlığından olumlu görüş almak kaydıyla, yelkenli, kürekli, akülü su vasıtaları ve salları kullanılmak suretiyle ihale yoluyla balık avı yapılmasına ve su ürünleri çıkarılmasına izin verilebilir.

G)G) (EK bent : R.G. : 1.7.1999/23742'de yayınlanan Yönetmelik m.1) İçme ve kullanma suyu rezervuarını besleyen tüm sulara, akar ve kuru derelere hiç bir surette atık su ve atık deşarj edilemez. Suların kirlenmesine neden olacak faaliyetlerde bulunulamaz.

Mutlak Koruma Alanı

Madde 17 - İçme ve kullanma suyu rezervuarlarının maksimum su seviyesinden itibaren 300 m genişlikteki şerit, mutlak koruma alanıdır. Söz konusu alanın sınırının su toplama havzası sınırını aşması halinde, mutlak koruma alanı havza sınırında son bulur. Bu alanda aşağıda belirtilen koruma tedbirleri alınır:

A) Koruma alanı içinde kalan bölge, ilgili kanunun yetkili kıldığı İdarece kamulaştırılır. Kamulaştırma işlemlerinin, mevcut kent içi veya kent dışı yoğun yerleşimler nedeniyle olağanüstü yüksek harcamaları gerektirebileceği durumlarda, içmesuyu kaynağının korunması için idarece gerekli düzenlemeler yaptırılır,

B) İçme ve kullanma suyu projesine ve mevcut yapıların kanalizasyon sistemlerinin ıslahına ait mecburi teknik tesisler hariç olmak üzere, bu alanda hiçbir yapı yapılamaz. Bu alanda kalan mevcut yapılar dondurulmuştur.

C) Çevre düzeni ve amenajman planına uyularak, bu alan içinde gölden faydalanma, piknik, yüzme, balık tutma ve avlanma ihtiyaçları için cepler teşkil edilir. Bu cepler su alma yapısına 300 m'den daha yakın olamaz.

D) İdarece gerekli görülen yerlerde alan çitle çevrilir veya koruma alanı teşkil edilir.

Kısa Mesafeli Koruma Alanı

Madde 18 - İçme ve kullanma suyu rezervuarlarının mutlak koruma alanı sınırından itibaren 700 m genişliğindeki şerittir. Söz konusu alan sınırının, su toplama havzası sınırını aşması halinde, kısa mesafeli koruma alanı havza sınırında son bulur. Kısa mesafeli koruma alanı içinde;

A) Turizm, iskan ve sanayi yerleşmelerine izin verilemez.

B) Çöp ve moloz birikintisine izin verilemez.

C) Madde 17 B'de anılan mecburi teknik tesisler ile Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamına giren uygulamalar dışında hafriyat yapılamaz.

D)D) Sıvı ve katı yakıt depolarına ve mezarlık kurulmasına izin verilemez. Bu alanda kalan mevcut yapılar dondurulmuştur.

E)E) (Değişik bent: R.G. : 1.7.1999/23742'de yayınlanan Yönetmelik m.2) Bu alanın rekreasyon ve piknik amacıyla kullanılmasına dönük kamu yararlı ve günü birlik turizm ihtiyacına cevap verecek, sökülüp takılabilir elemanlardan meydana gelen, geçici nitelikte kır kahvesi, büfe ve benzeri tek katlı yapılara, ilgili kuruluşların uygun görüşleri alınarak onanmış çevre düzeni ve uygulama planlarına ve plan kararlarına uygun olarak izin verilebilir.

F) (Değişik bent: R.G.: 01.07.1999/23742'de yayınlanan Yönetmelik, m.2) Bu alanda yapılacak ifrazlardan sonra elde edilecek her parsel 10000 m²'den küçük olamaz. (E) bendinde belirtilen nitelikteki yapıların kapalı kısımlarının toplam alanı her parselde 100 m²'yi geçemez.

G) (Değişik bent: R.G.: 01.07.1999/23742'de yayınlanan Yönetmelik, m.2) Yukarıda (E) bendinde belirtilen yapıların atık suları, Sağlık Bakanlığı'nın 19.03.1971 tarihli ve 13783 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, "Lağım Mecrası İnşaatı Mümkün Olmayan

Yerlerde Yapılacak Çukurlara Ait Yönetmelik" hükümlerine göre yapılacak olan sızdırmaz nitelikteki fosseptiklerde toplanır ve atıksu altyapı tesisine verilir.

H) (Değişik bent: R.G.: 01.07.1999/23742'de yayınlanan Yönetmelik, m.2) Suni gübre ve tarım ilaçları kullanmamak şartıyla, hayvancılık ile ilgili yapılar hariç olmak üzere kontrollü otlatmaya ve diğer tarımsal faaliyetlere Tarım ve Köyişleri Bakanlığının kontrol ve denetiminde izin verilir. Ayrıca erozyonu azaltıcı metodların uygulanması esastır.

I) İmar planı gereği yapılacak yolların bu alandan geçecek olan kısımlarında sadece ulaşım ile ilgili fonksiyonlara izin verilir.

Orta Mesafeli Koruma Alanı

Madde 19 - İçme ve kullanma suyu rezervuarlarının kısa mesafeli koruma alanı sınırından itibaren 1 km genişliğindeki şerittir. Söz konusu alan sınırının su toplama havzası sınırını aşması halinde, orta mesafeli koruma alanı havza sınırında son bulur. Bu alanlardaki koruma tedbirleri aşağıda belirtilmiştir:

A) Bu alanda hiçbir sanayi kuruluşuna ve iskana izin verilemez.

B)B) (Değişik bent: R.G. : 1.7.1999/23742'de yayınlanan Yönetmelik m.3) Bu alanda yapılacak ifrazlardan sonra elde edilecek her parsel 5000 m²'den küçük olamaz. Bu parsellerin tapu ve kadastro veya tapulama haritasında bulunan bir yola, yapılan ifrazdan sonra en az 25 m cephesi bulunması mecburidir.

C) Bu alanda bulunan parsellerde sıhhi ve estetik mahzur bulunmadığı takdirde parsel sathının % 5'inden fazla yer işgal etmemek, inşaat alanları toplamı 2 katta 250 m²'yi, saçak seviyelerinin tabii zeminden yüksekliği h = 6.50 metreyi aşmamak, yola ve parsel sınırlarına 5 metreden fazla yaklaşmamak şartı ile, bir ailenin oturmasına mahsus bağ veya sayfiye evleri veya eğlence veya turizm tesisleri ile bu gibi tesislerin müştemilat binalarının yapılmasına izin verilebilir.

Bu alanda ayrıca, entegre tesis niteliğinde olmayan mandıra, kümes, ahır, ağıl, su ve yem depoları, hububat depoları, gübre ve silaj çukurları, arıhaneler, balık üretim tesisleri ve un değirmenleri gibi konut dışı yapılar, mahreç aldığı yola 10 m.'den, parsel hudutlarına 5 m.'den fazla yaklaşmamak ve inşaat alanı kat sayısı % 55'i ve yapı yüksekliği h = 6.50 m.'yi geçmemek şartı ile yapılabilir. Beton temel ve çelik seralar yaklaşma mesafelerine uyulmak şartı ile inşaat alanı katsayısına tabi değildir.

Beton temel ve çelik çatı dışındaki basit örtü mahiyetindeki seralar ise yukarıda belirtilen çekme mesafeleri ve inşaat alanı katsayısına tabi değildir. Ayrıca bu tesisler hakkında Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı Taşra Teşkilatının uygun görüşünün alınması ve başka bir amaçla kullanılmayacağı hususunda tesis sahiplerince ilgili idareye noterlikçe tasdikli yazılı taahhütte bulunulması gerekmektedir. Bu maddede anılan yapılar ilgili Bakanlık ve kuruluşlarca hazırlanmış bulunan 1/50 veya 1/100 ölçekli tip projeler üzerinden yapılabilir. Ayrıca tüm yapıların imar mevzuatına uygun olarak yapılması gerekir.

D) Atıksular, ancak "Teknik Usuller Tebliği"nde verilecek sulama suyu kalite kriterlerine uygun olarak arıtıldıktan sonra sulamada kullanılabilir.

E) Hiç bir şekilde maden ocağı açılmasına ve işletilmesine izin verilmez.

F) Bu yörede suni gübre ve tarım ilaçları kullanmamak şartı ile tarım yapılabilir.

G) Bu yörede çöp dökme ve imha alanlarına izin verilmez.

H) (Ek bent: R.G.: 01.07.1999/23742'de yayınlanan Yönetmelik, m.3) Zorunlu hallerde, bu alandan geçirilecek yolların sadece ulaşım ile ilgili fonksiyonlarına ancak gerekli tedbirlerin alınması şartı ile izin verilir.

Uzun Mesafeli Koruma Alanı

Madde 20 - (Değişik madde: R.G. : 1.7.1999/23742'de yayınlanan Yönetmelik m.4) İçme ve kullanma suyu rezervuarının yukarıda tanımlanan koruma alanlarının dışında kalan su toplama havzasının tümü uzun mesafeli koruma alanıdır. Bu alanda aşağıda belirtilen tedbirler alınır.

A) Bu alanın, orta mesafeli koruma alanı sınırından itibaren yatay olarak 3 km genişliğindeki kısmında 31 inci maddede belirtilen sanayi kuruluşları ile çöp depolama alanlarına ve bertaraf tesislerine izin verilmez. Turizm ve iskana 19 uncu maddede belirlendiği şekilde yapılaşma izni verilir.

B) Bu maddenin (A) bendinde belirtilen alanın bittiği yerden itibaren su toplama havzasının sınırına kadar olan alandaki faaliyetlere, oluşan atıksuların Yönetmelikteki Tablo 5'ten Tablo 21'e kadar olan deşarj standartlarını sağlayarak havza dışına çıkarılması veya geri dönüşümlü olarak kullanılması şartıyla, Çevre Bakanlığının uygun görüşü alınarak izin verilebilir.

Ancak, 04.09.1988 tarihinden önce mevcut olan, uzun mesafeli koruma alanındaki tesislerin sıvı, gaz ve katı atıklarının ekonomik uygulanabilirliği ispatlanmış ileri teknoloji seviyesinde arıtma ve bertaraf teknikleri ile uzaklaştırılması ilgili idare tarafından istenen ve bu yükümlülüğü yerine getirmiş olanlar için bu esaslar aranmaz Bu alanda çöp depolama ve bertaraf alanlarının kurulması ilgili idarece Çevre Bakanlığının uygun görüşü alınarak yapılabilir.

Göllerle İlgili Kirliletme Yasakları

Madde 21 - İçme ve kullanma suyu temini dışındaki amaçlarla yapılmış olan rezervuarlar ile bu amaçlar dışında kullanılan göl ve göletlere, arıtılmamış evsel

nitelikli atıksular verilemez.

Bu gibi göl havzalarında bulunan veya yeni kurulacak olan sanayi kuruluşlarının, ekonomik uygulanabilirliği ispatlanmış ileri teknoloji seviyesinde arıtma yapmaları, bir çevre etki değerlendirmesi sonucunda gerekli görülürse, ilgili İdare tarafından istenebilir.

Ayrıca, göllere atıksu deşarjı ile ilgili olarak bu Yönetmeliğin 33, 34 ve 35 inci maddelerinde belirtilen esaslar uyarınca derin deniz deşarjı yapılamaz.

Arıtılmış evsel atıksuların tam arıtma ilkelerine göre sağlamaları gereken deşarj standartları, bu Yönetmeliğin 32 inci maddesinde verilmiştir. Toplam koliform ve ötrofikasyona yol açan azot ve fosfor elementlerinin ayrıca alıcı göl ortamındaki tolere edilebilen sınırlara uyması esastır.

Özellikle ötrofikasyon kontrolü açısından göllere verilecek evsel atıksular, bu Yönetmeliğin 32 nci maddesi uyarınca gerekli deşarj standartlarını sağlamak amacıyla yapılacak olan klasik biyolojik arıtma işlemlerinin ötesinde azot ve fosforu birlikte gideren bir üçüncül arıtma tesisinde arıtıldıktan sonra göllere deşarj edilebilir. Bu konuda yapılacak yatırımların çok yüksek bulunması halinde, ekonomik kıyaslaması yapılmak kaydıyla, atıksuların söz konusu gölün su toplama havzası dışına tahliyesi yapılır. Alınan bütün bu tedbirlere rağmen, alıcı ortam olarak göl sularının kalitesi Tablo 2’de istenen düzeylere ulaşmadığı takdirde, Çevre Genel Müdürlüğü, bir Havza Su Kalitesi Düzenleme Planı hazırlanması için Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, İller Bankası Genel Müdürlüğü ve Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı’nın ilgili teşkilatları arasında koordinasyonu sağlar. Bu yolla hazırlanacak koruyucu plana uyulması esastır.

Yeraltı Suları ile İlgili Kirletme Yasakları ve Düzenlemeler

Madde 22 - Yeraltı sularının kullanılması ve korunmasına ilişkin yetki ve sorumluluklar, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü’ne verilmiştir. Ayrıca, yeraltı suyu korunmasına ilişkin özel planlama esasları getirilinceye kadar aşağıda söz edilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi gerekir:

A) Yeraltı suyu hangi sınıftan olursa olsun, kalitesinde meydana gelen değişiklik ve bozulmalarda, kirletici kaynak belirlenir ve kirleticilere cezai müeyyide uygulanır.

B) Bütün deniz kıyısı bölgelerinde, yeraltı suyu kalitesinin korunması amacıyla, tuzlu su girişimini önleyecek emniyetli çekim tesislerinin yapılması gereklidir. Emniyetli çekim değerinin aşılmasına yolaçan kaçak kuyular, İdare tarafından belirlenerek kapatılır. Bu işlemi yapan gerçek ve tüzel kişilerin eylemi kirletme yasağı kapsamına girer ve haklarında Çevre Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

C) Kalıcı nitelikteki kirleticilerin uzun süreler sonunda kuyu ve drenlerden ortaya çıkması muhtemel olduğundan, “Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliği”nde adı geçen ve hiçbir şekilde çevresel ortamlara verilemeyeceği belirtilen maddeleri kullanan faaliyetler yasaktır.

D) Sınıf YAS I ve Sınıf YAS II grubu yeraltı sularının alındığı kuyu, pınar ve infiltrasyon galerilerinin toplu içme suyu temini amacıyla kullanılanların, 50 metreden daha yakın mesafelerde hiçbir yapıya, katı ve sıvı atık boşaltımına ve geçişe izin verilmez. Bu koruma tedbirini uygulayabilmek için yeraltı suyu kaynağının 50 m çevresi dikenli tel ile çevrilir.

E) Koruma alanının büyüklüğü yerel şartlar dikkate alınarak İdare’ce azaltılabilir ya da artırılabilir. Gerektiği hallerde ikinci bir koruma bandı oluşturularak, bu alanın yapılaşmaya izin verilmeksizin yalnızca geçiş, rekreasyon gibi amaçlarla kullanımına izin verilebilir.

F) Koruma bantlarının oluşturulmasına halihazırdaki durum, yukarıda A,B,C,D ve E bentlerinde belirtilen tedbirlerin uygulanmasına izin vermiyorsa, bu durumda yapıların kamulaştırılmasına çalışılır. Bunun mümkün olmaması halinde, koruma alanı içinde atık boşaltımını engelleyecek tedbirler alınır.

G) Atıksularla veya yağmur suları ile çözünerek yeraltı suyuna taşınabilecek nitelikteki maddeler yeraltı suyu besleme havzası içerisinde zeminde doğrudan depolanamaz.

H) “Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliği”nde belirtilecek STS3 ve STS4 sınıflarındaki maddeleri ihtiva eden atıklar, ancak Tebliğde bahsedilen özel tedbirler alınarak depolanabilir.

I) Yeraltı sularının kirlenmemesi için tedbir almak amacıyla her türlü kimyasal madde, proses ve arıtma çamurları ve çöp çürütme tankları özel atıklar ve benzeri maddelerin depolama tankları sızdırmaz nitelikli olarak yapılır.

J) Atıksularla sulama yapıldığı takdirde, sulama suyu miktarı ve sulama programı bu suların yeraltı suyuna sızarak kalıcı bir kirlenmeye yol açma tehlikesini en aza indirecek şekilde düzenlenir.

K) Özellikle yeraltı sularının içme suyu amacıyla kullanıldığı yörelerde, kullanılan tarım ilaçlarının doğal şartlarda parçalanabilir ve canlılarda uzun süreli birikim yapmayacak türden olması gerekir. Bunların kullanımı konusunda, Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı’nın ilgili birimlerinden izin alınmalıdır.

L) Gübrelemede, Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı’nın ilgili birimlerince gerekli miktar hesapları detaylı olarak belirlenir ve fazla gübre kullanılmamasına ilişkin denetlemeler yapılır.

M) Radyoaktif izleyiciler kullanılması gerektiğinde, su kirlenmesine neden olmayacak izleyiciler kullanılır.

N) Tehlikeli ve zararlı maddelerin kullanıldığı faaliyetler sırasında, kaza ihtimali gözönüne alınarak, yeraltı suyu kirlenmesine engel olacak tedbirler alınır. Meselâ perlit, talaş gibi maddeler bu amaçla stokta bulundurulur, kaza hallerinde çevreye saçılan maddelerin absorpsiyonu için kullanıma hazır tutulur.

O) Yeraltı suyu besleme havzası içinde kalan ve yeraltı suyu alınan alanlardan kum temin

etmek amacı ile kazı yapılması yasaktır.

P) Yeraltı suyuna yapay besleme, Yeraltı Sularına ilişkin mevzuat hükümlerine göre yapılır.

Denizlerle İlgili Kirletme Yasakları

Madde 23 - Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde verilen kirletici etkileri doğuran her türlü deniz ve kıyı suyu kullanımı ile boşaltımlar tamamen yasaklanmış veya sınırlandırılmıştır. Türkiye'nin karasularına doğrudan yapılacak deşarj ve atık boşaltımlarının izinsiz yapılmasına getirilen yasaklama hükümleri, ülkenin ekonomik kullanım hakkı olan sulara dışardan gelecek dolaylı etkileri de ihtiva eder. Bu tür durumlarda İdare, bu etkileri yaratan veya yaratma tehdidini oluşturanlara karşı gerekli tedbirleri alır. Buna göre;

A) Hiç kimse gerekli izni almadıkça yukarıda belirlenmiş sulara veya bu suları etkileyebilecek yakın sulara yasaklanmış veya izne tabi kılınmış maddeleri, Türkiye'den veya Türkiye dışından getirerek boşaltamaz ve atamaz.

B) Türkiye'nin hükümlerine giren denizlerde gemilerin ve bu denizler üzerindeki hava sahasında seyreden uçakların sintine, balast, çöp ve evsel veya endüstriyel nitelikli atıksularını söz konusu denizlere boşaltmaları yasaktır.

C) Sahillerin kum bandı üzerinde veya yakınlarında inşa edilen fosseptiklerden kıyı sularının kirlenmesinin önlenmesi için bu konuya getirilen teknik sınırlamaların, "Teknik Usuller Tebliği" ile uyum göstermesi gereklidir.

D) Balıkçılıkla ilgili olarak yapılan, açık denizlere su ürünleri ekimi ve balık, sünger ve diğer su ürünleri kalıntılarının geri boşaltımı ve buna benzer işlemler liman, koy ve körfezler dışında izne tabi değildir.

E) Diğer ilgili yasalarla verilmiş özel izinlerle öngörülen uygulamalar dışında hafriyat artıkları, moloz, deniz dibi tarama, arıtma ve proses artığı çamurlar ve benzeri artıkların bertaraf amacıyla kıyı ve denizlere boşaltımı yasaktır.

F) Bu sayılan yasaklara uymayan gemi ve deniz vasıtalarına 2872 sayılı Çevre Kanunu ve Çevre Kanununun 3301 sayılı Kanunla değişik 22 nci ve 23 üncü maddeleri uyarınca para cezası verilir.

Petrol Boşaltımlarının Kontrolü

Madde 24 - Her türlü motorlu su taşıtlarının yağ ve petrol atıklarını, sintine sularını ve balast sularını su ortamlarına boşaltmaları yasaktır.

Petrol ve türevlerini işleyen, doldurup boşaltan, depolayan işletmeler, kaza sonucu ve istenmeyen özel durumlar nedeniyle su ortamlarına petrol boşalması ihtimali gözönünde bulundurularak, gerekli petrolle mücadele örgütü, ekipman ve malzemesini her an hazır bulundurmakla yükümlüdürler.

(Değişik fıkra: R.G. : 1.7.1999/23742'de yayınlanan Yönetmelik m.5) Kaza nedeniyle yangın tehlikesinin bulunduğu durumlar hariç olmak üzere, su ortamına dağılmış petrolün Çevre Bakanlığının uygun görüşü alınmadan dibe çöktürülmesi veya kimyasal dispersant kullanılarak seyriltilmesi yasaktır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Atıksuların Boşaltım İlkeleri

Kanalizasyon Sistemlerine Boşaltım

Madde 25 - Kanalizasyon sistemlerine atıksu boşaltımı için uygulanacak temel ilkeler şunlardır;

A) Kanalizasyon sistemi bulunan yerlerde her türlü atıksuların kanalizasyon şebekesine bağlanması, ilke olarak bir hak ve mecburiyettir.

B) Kanalizasyon sistemleri tahrip edilemez ve kullanım amaçları değiştirilemez.

C) Atıksu oluşumuna sebep olan gerçek ve tüzel kişiler, kanalizasyon sisteminden, arıtma ve/veya bertaraf amacıyla kurulmuş arıtma ve deşarj tesislerinden yararlanmalarının doğuracağı bütün harcamaları karşılamakla yükümlüdür.

D) Bir endüstriyel atıksuyun kanalizasyon sistemine doğrudan bağlanabilmesi, ya da vidanjör veya benzeri bir taşıma aracı ile taşınarak boşaltılabilmesi için:

a) Kanalizasyon sisteminin yapısına ve çalışmasına zarar verip engel olmaması,

b) Çalışan personel ve civar halkı için sağlık sakıncası yaratmaması,

c) Kanalizasyon sisteminin bağlandığı arıtma tesisinin çalışmasını ve verimini olumsuz

yönde etkilememesi,

d) Bir klasik biyolojik arıtma tesisinde artılamayacak maddeler içermemesi,

e) Atıksu arıtma tesisinde oluşacak çamur ve benzeri artıkların uzaklaştırılmasını,

kullanılmasını zorlaştırmaması ve çevre kirlenmesine yol açacak nitelik kazanmalarına neden olmaması,

gerekir.

Alıcı Su Ortamına Doğrudan Boşaltım Esasları

Madde 26 - Atıksuların nitelik ve niceliklerinin kontrolü, kirliliğin azaltılması ve

arıtılması, verilen atıksu deşarj standartlarına uyulup uyulmadığı hususunun uygun aralıklarla ve düzenli bir biçimde gözlenmesi ve belgelenmesi kirletenin sorumluluk ve yükümlülüğündedir. Standartlara uyumun kontrolü açısından, kirleten tarafından yaptırılan bu ölçümler üç yıl süreyle saklanır. İdare, bu yükümlülüğün yerine getirilip getirilmediğini, gerekiyorsa kendi ölçümleriyle denetler. İdare tarafından denetim amacıyla yapılan ölçümlerin masrafı kirleten tarafından karşılanır. Alıcı su ortamlarında kirlenmenin önlenmesi için yapılacak uygulamalarda aşağıdaki genel esaslar geçerlidir:

A) Atıksu toplama sistemi ve arıtma tesisi bulunan yörelerde endüstri kuruluşları kanalizasyon sistemine bağlantı esaslarına uyulmak şartıyla, atıksularını kentsel kanalizasyon sistemine deşarj edebilirler. Kent dışında kalan ve doğrudan alıcı ortama deşarj yapan atıksu kaynakları için münferit veya ortak arıtma tesisleri yapılarak bunların atıksularının arıtılması gereklidir. Kent içinde veya dışında bulunan ve benzer nitelikte atıklar üreten endüstriler için ortak atıksu altyapı tesisi kurularak ortak arıtma imkanları incelenir ve değerlendirilir.

B) Deşarj standartlarının sağlanması amacıyla, atıksuların yağmur suları, soğutma suları, az kirli yıkama suları ve buna benzer az kirli sularla seyreltilmesi kesinlikle yasaktır.

C) Bu Yönetmelik çerçevesinde hazırlanacak "Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliği"nde yeralan maddelerin atıksularda bulunması ve alıcı ortamlara deşarjları için, bu Tebliğde öngörülen şartlar ve sınır değerler geçerlidir.

D) Her türlü katı atık ve artıklarla, arıtma çamurları ve fosseptik çamurlarının alıcı su ortamlarına boşaltılmaları yasaktır.

E) Gerçek veya tüzel kişiler, faaliyet türlerine göre, alıcı su ortamlarına verdikleri atıksular için, Tablo 5'ten Tablo 21'e kadar konulan deşarj standartlarını sağlamakla yükümlüdürler. Deşarj standartları konulurken, özel birimlere sahip bazı parametreler dışında konsantrasyon (mg/l), (ml/l) ve/veya birim üretim başına kirlilik yükü (kg/t) birimleri kullanılmıştır. Ancak, denetimlerde uygulama kolaylığı sağlama açısından, konsantrasyon cinsinden verilmiş olan standart değerler esas alınır. Bir endüstri dalında her iki türde deşarj standardı verilmesi durumunda, bu değerler arıtma tesislerinin tasarım ve işletmesinde ayrı ayrı geçerlidir. Tehlikeli ve zararlı maddelerle ilgili olarak ayrıca yukarıda C bendindeki hükümlere uymak; "Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliği" uyarınca gerekli belgeleri temin etmek mecburidir.

F) Aynı sanayi kuruluşu içinde birden fazla sektörün bulunması halinde, bu sektörler için ayrı ayrı verilen değerler arasında en kısıtlayıcı olanları esas alınır.

G) Sulama ve drenaj kanallarına atıksu deşarjında, alıcı su ortamına doğrudan boşaltımda uygulanan hükümler aynen geçerlidir.

Alıcı Su Ortamına Doğrudan Boşaltım

Madde 27 - Türkiye'de kurulu halde bulunan endüstri tipleri, küçük sanayi bölgeleri, organize sanayi bölgeleri ve diğer küçük işletmeler gözönüne alınarak, standartlar endüstri bazında ayrı ayrı hazırlanmıştır. Çeşitli endüstriyel atıksular karışımı ise, karışık endüstriler sektörü olarak ayrıca grup standartlarıyla temsil edilmektedir. Öte yandan, evsel nitelikli atıksuların alıcı su ortamlarına deşarjlarında uyulması gereken standart değerler de benzer şekilde verilmiştir.

Herhangi bir su ortamından alarak kullandıkları suyun kalitesini hiçbir şekilde değiştirmeden aynı su ortamına deşarj ettiklerini belgeleyen kurum, kuruluş ve işletmeler, bu kapsama giren su miktarı için deşarj standartlarını ihlal etmemiş sayılırlar. Ancak bu işletmelerin yukarıda belirtilenden başka kalitede ayrı bir su kaynağını kullanmaları veya atıksu üretmeleri halinde bu istisna hükmü, kalitesi değiştirilerek atılan miktardaki sular için geçersizdir.

Kurum, kuruluş ve işletmeler, kendi gruplarına ait deşarj standartlarına kıyasla daha kirli suları alıp kullandıkları takdirde, boşalttıkları atıksuyun kullanıma aldıkları sudan daha kirli olmamasını sağlamakla yükümlü tutulurlar.

Atıksuların Sulamada Kullanımı

Madde 28 - Sulama suyunun kıt olduğu ve ekonomik değer taşıdığı yörelerde, "Teknik Usuller Tebliği"nde verilecek sulama suyu kalite kriterlerini sağlayacak derecede arıtılmış atıksuların, sulama suyu olarak kullanılması teşvik edilir. Bu amaçla uygulanacak ön işlemler ve yapılması gereken incelemeler bu Yönetmelik gereği çıkarılacak "Teknik Usuller Tebliği"ne göre yapılır. Bir atıksu kütlelerinin bu tür kullanımlara uygunluğu, ilgili kamu kuruluşları olan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, İller Bankası Genel Müdürlüğü ve Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığının ilgili birimlerinin birlikte alacağı kararla belirlenir.

Kompozit Numunelerin Alınma ve Değerlendirilme Esasları

Madde 29 - Atıksuların alıcı su ortamlarına doğrudan deşarjı ile ilgili olarak bu Yönetmelikte getirilmiş olan standart değerler, alınan kompozit atıksu numunelerinde aşılması gereken sınır değerleri ifade etmektedir.

Alıcı su ortamına atıksu deşarj standartlarının konsantrasyon birimi cinsinden verilmesi durumunda, üç ayrı sınır verilmiştir. Bunlar; anlık, 2 saatlik ve 24 saatlik kompozit çıkış suyu numunelerinden elde edilen konsantrasyonları ifade etmektedir. İdare tarafından yapılacak

denetlemelerde, normal işletme şartlarına ait anlık ve 2 saatlik kompozit numuneler ve bunlara ait sınır değerler esas alınır. Denetlemeler sırasında, en az 3 ayrı işgününün ikişer saatlik ayrı ayrı ölçüm sonuçlarının aritmetik ortalaması, anlık ve 2 saatlik kompozit numuneler için verilen standartla kıyaslanır. Bu numunelerin son bir yıl içinde alınmış olması şarttır. Sonuçların ortalamasının anlık ve 2 saatlik kompozit için verilen standartı aşmaması mecburidir. Aritmetik ortalamasının standart değeri aştığı cezai durumlardan sonra yapılan iyileştirmeyi müteakip ölçümlerde standart değerlere uyulması halinde, geriye dönük aritmetik ortalamalar dikkate alınmaz. İdare, gerekli görürse, 24 saatlik kompozit numunelerin sonuçlarının da bu Yönetmelikte verilen sınır değerleri sağlayıp sağlamadığını denetleyebilir. Kirleten, bu yönetmeliğin 26 ncı maddesi uyarınca yapacağı çalışmalarda her iki sınır değeri de izlemek ve belgelemek yükümlülüğündedir. Özellikle kurulacak arıtma tesislerinin tasarım ve işletilmesinde 24 saatlik kompozit numuneler için verilen standartlar esas alınmalıdır. 24 saatlik çalışma düzeni bulunmayan tesislerde, günlük toplam çalışma süresi boyunca alınan kompozit numune, 24 saatlik kompozit için verilen standartla kıyaslanır.

Atıksu Miktarını ve Zararlarını Azaltmak İçin Alınabilecek Tedbirler

Madde 30 - Atıksu arıtımı için uygulanabilir olduğu genelde kabul edilmiş metodlar, “Teknik Usuller Tebliği”nde tanımlanır. Atıksu arıtım metodları seçilirken, alıcı su ortamının dışında kalan hava kirlenmesi, toprak kirlenmesi, katı atıklar gibi çevre sorunlarına neden olmamak üzere gerekli tedbirler alınır.

Bu yönetmelik çerçevesinde, Çevre Genel Müdürlüğü, Mahalli Çevre Kurulları ve Atıksu Altyapı Tesisleri yönetimleri hiçbir şekilde arıtma tesisi projesi onaylama veya metod teklif etme yükümlülüğünde değildirler.

Endüstriyel Atıksu Deşarj Standartları

Madde 31 - Endüstriler üretim tiplerine göre gruplandırılmış ve onaltı tane sektör oluşturulmuştur. Bu sektörlerle giren tesislerden tamamen kuru tipte çalışanlar için ileride verilen Tablo 5-20 arası atıksu standartları uygulanmaz. Bu sektörler ve sektörlerin içerdiği endüstri tipleri aşağıda verilmiştir:

- A) Gıda sanayii sektörü
Un fabrikaları, makarna fabrikaları, maya sanayii, süt ve süt ürünleri, yağlı tohumlardan yağ çıkarılması ve sıvı yağ rafinasyonu, zeytin yağı ve sabun üretimi, katı yağ rafinasyonu, mezbahalar ve entegre et tesisleri, balık ve kemik unu üretimi, havyan kesimi yan ürünleri işleme, sebze ve meyve yıkama ve işleme, bitki işleme, şeker sanayii, tuz işletmeleri, tarla balıkçılığı, su ürünleri değerlendirme ve buna benzer sanayi kuruluşları.
- B) İçki sanayii sektörü
Alkolsüz içkiler (meşrubat) sanayii, alkol ve alkollü içki sanayi, bira ve malt üretimi, melastan alkol üretimi.
- C) Maden sanayii sektörü
Demir ve demir dışı metal cevherleri, kömür üretimi ve nakli, bor cevheri, seramik ve toprak sanayii, çimento, taş kırma, toprak sanayii ve buna benzer sanayi kuruluşları.
- D) Cam sanayii sektörü
Cam eşya, düz cam ve pencere camı imali, cam yünü hazırlama, gümüş kaplamalı ve kaplamasız ayna imali.
- E) Kömür hazırlama işleme ve enerji üretimi sektörü
Taş kömürü ve linyit kömürü hazırlama, kok ve havagazı üretimi, termik santraller, nükleer santraller, jeotermal santraller, soğutma suyu ve benzerleri, kapalı devre çalışan endüstriyel soğutma suları, fuel-oil ve kömürle çalışan buhar kazanları ve benzeri tesisler.
- F) Tekstil sanayii sektörü
Açık elyaf, iplik üretimi ve terbiyesi, dokunmuş kumaş terbiyesi, pamuklu tekstil ve benzerleri, gırcır sanayii, yün yıkama, terbiye, dokuma ve benzerleri, örgü kumaş terbiyesi ve benzerleri, halı terbiyesi ve benzerleri, sentetik tekstil terbiyesi ve benzerleri.
- G) Petrol sanayii sektörü
Petrol rafinerileri, petrol dolum tesisleri ve benzerleri.
- H) Deri ve deri mamülleri sanayii
- I) Selüloz, kağıt, karton sanayii sektörü
Yarı selüloz üretimi, ağartılmamış selüloz üretimi, ağartılmış selüloz üretimi, saf selüloz üretimi, nişasta katkısız kağıt üretimi, nişasta katkılı kağıt üretimi, saf selülozdan elde edilen çok ince dokulu kağıt üretimi, yüzey kaplamalı-dolgulu kağıt üretimi, kırpıntı kağıt yüzdesi yüksek olmayan kağıt üretimi, kırpıntı kağıttan kağıt üretimi, parşömen kağıdı üretimi ve benzerleri.
- J) Kimya sanayii sektörü
Klor alkali sanayii, perborat ve diğer bor ürünleri sanayii; zırnık üretimi ve benzerleri, boya ve mürekkep sanayii; boya ham madde ve yardımcı madde sanayii; ilaç sanayii; gübre sanayii; plastik sanayii; boru, film, hortum, kauçuk sanayii; taşıt lastiği ve lastik kaplamacılığı, tıbbi ve zirai müstahzarat sanayii (laboratuvarlar, tanenli maddeler, kozmetik); deterjan sanayii; petrokimya ve hidrokarbon üretim tesisleri, soda üretimi, karpit üretimi, baryum bileşikleri üretimi, dispers oksitler üretimi ve benzerleri.
- K) Metal sanayii sektörü
Demir çelik işleme tesisleri, genelde metal hazırlama ve işleme, galvanizleme, dağlama,

elektrolitik kaplama, metal renklendirme, çinko kaplama, su verme-sertleştirme, iletken plaka imalatı, akü imalatı, emayeleme, sırlama, mineleme tesisleri, metal taşlama ve zımparalama tesisleri, metal cilalama ve vernikleme tesisleri, laklama-boyama, demir dışı metal üretimi, alüminyum oksit ve alüminyum izabesi, demir ve demir dışı dökümhane ve metal şekillendirme ve benzerleri.

L) Ağaç mamülleri ve mobilya sanayii sektörü

Kereste ve doğrama, sunta, kutu, ambalaj, mekik, duralit ve benzerleri.

M) Seri makina imalatı, elektrik makinaları ve teçhizatı, yedek parça sanayii sektörü

N) Taşıt fabrikaları ve tamirhaneleri sanayii

Motorlu ve motorsuz taşıt tamirhaneleri, otomobil, kamyon, traktör, minibüs, bisiklet, motosiklet ve benzeri taşıt aracı üreten fabrikalar, tersaneler ve gemi söküm tesisleri.

O) Karışık endüstriler

Büyük ve küçük organize sanayi bölgeleri ve sektör belirlemesi yapılamayan diğer sanayiler.

P) Endüstriyel nitelikli atıksu üreten diğer tesisler

İçme suyu filtrelerinin geri yıkama suları, endüstriyel soğutma suları, hava kirliliği kontrol amacıyla kullanılan filtre su ve çamurları, benzin istasyonları, yer ve taşıt yıkama atıksuları, katı atık değerlendirme ve bertaraf tesislerinden gelen atıksular, benzin istasyonlarından gelen atıksular, tutkal ve zambak üretimi atıksuları, su yumuşatma, demineralizasyon ve rejenerasyon, aktif karbon yıkama ve rejenerasyon tesisleri.

Yukarıda verilen endüstriyel atıksu kaynakları için belirlenen atıksu deşarj standartları Tablo 5'ten Tablo 20'ye kadar düzenlenmiştir. Bu yönetmelikte yer almayan endüstri tipleri için deşarj standartları Tablo 19 esas alınarak Başbakanlık Çevre Genel Müdürlüğü tarafından tesbit edilir.

Evsel Nitelikli Atıksular İçin Deşarj Standartları

Madde 32 - Evsel nitelikli atıksu kaynaklarından doğrudan ve/veya kentsel arıtma tesislerinden arıtılmış olarak çıkan suların alıcı su ortamlarına deşarjında istenen standart değerler Tablo 21'de verilmiştir. Evsel nitelikli atıksular kirlilik yüklerine göre aşağıdaki şekilde sınıflandırılır:

A)A) (Değişik bent: R.G: 1.7.1999/23742'de yayınlanan Yönetmelik m.6) Kirlilik yükü ham BOİ₅ olarak 5-60 kg/gün arasında (Eşdeğer nüfus 1000 kişi veya daha az)

B) Kirlilik yükü ham BOİ₅ olarak 60-600 kg/gün (Eşdeğer nüfus 1000-10 000 arasında).

C) Kirlilik yükü ham BOİ₅ olarak 600 kg/gün'den büyük (Eşdeğer nüfus 10 000 veya daha fazla).

Bu kaynaklar tarafından alıcı ortama yapılacak deşarjlara ait standartlar Tablo 21'de ayrı ayrı verilmiştir.

Derin Deniz Deşarjlarıyla Alıcı Ortamlara Boşaltım

Madde 33 - Denize kıyısı olan yerleşimler ve kıyı bölgelerinde bulunan endüstriler için, alıcı ortamda yeterli seyreltme kapasitesinin bulunduğu ayrıştırıcı mühendislik çalışmaları sonucunda kanıtlanması halinde, atıksuların ve soğutma sularının derin deniz deşarjlarıyla bertarafına izin verilir. Bu durumlarda evsel ve endüstriyel atıksular için alıcı ortama doğrudan deşarj için belirlenmiş olan deşarj standartları uygulanmaz. Arıtılmamış suların ve soğutma sularının değişim ve seyreltme potansiyeli düşük olan yarı kapalı koy ve körfezlere, Coğrafi şartlar nedeniyle derin deniz deşarjı yapılması zorunlu olursa, yapılacak deşarjın alıcı ortamdaki ekolojik dengeleri bozmayacağı ve özellikle ağır metaller, nütriyentler ve "Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliği"nde belirtilecek diğer maddelerin birikim yapmayacağı, bir çevresel etki değerlendirme çalışması ile ispat edilirse, bu Yönetmeliğin 42 nci maddesi uyarınca izin verilir.

Derin Deniz Deşarjına İzin Verilebilecek Atıksuların Özellikleri

Madde 34 - Deniz deniz deşarjı için Büyükşehir Belediyeleri (Büyükşehir belediyelerinin de İller Bankası Genel Müdürlüğü'nün görüşü ve Çevre Genel Müdürlüğü'nün uygun görüşünü alması esastır) dışındaki Atıksu Altyapı Tesisleri Yönetimleri, endüstriler, kurum, kuruluş ve işletmeler ile tatil siteleri tarafından, bu Yönetmeliğin 42 nci maddesi uyarınca derin deniz deşarjı izin belgesi alınması esastır. Bu tür deşarjdan önce sadece sınırlı düzeyde bir arıtma yapıldığı için, deniz ortamının korunabilmesi amacıyla, derin deniz deşarjıyla alıcı ortama verilebilecek atıksu özellikleri sınırlandırılmıştır. Bu sınırlandırmalar aşağıda belirtilmektedir:

A) Alıcı sulara derin deniz deşarjının yapılabilmesi için atıksuların "Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliği"nde sözü edilen maddeleri aynı Tebliğde belirtilen sınırların ötesinde içermemesi gerekir.

B) Derin deniz deşarjına 33 üncü madde uyarınca izin verilebilecek atıksuların özellikleri Tablo 22'de verilmiştir. Bu tablodaki sınır değerlerden fazla veya verilen parametrelerin dışında kirlileti özellikler ihtiva eden suların denize boşaltımına izin verilmez.

Derin Deniz Deşarj Kriterleri

Madde 35 - Atıksuların derin deniz deşarjlarıyla bertaraf edilmesi durumunda, alıcı

ortamlar için uygulanacak olan derin deniz deşarj kriterleri Tablo 23'te düzenlenmiştir. Deşarj sistemlerinin tasarımında ayrıca aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

A) Denize bu Yönetmelikle verilebileceği kabul edilen atıksuların deşarj edilebilmesi için projedeki ilk seyrelme S_1 değeri 40'ın altında bulunmamalı, tercihan $S_1 = 100$ olmalıdır. Bu seyrelmelerin tesbiti için gerekli bilgiler "Teknik Usuller Tebliği"nde verilecektir.

B) Minimum deşarj derinliği 20 m olmalı, eğer 20 m derinliğe inmek ekonomik olarak mümkün değilse, difüzör hariç deşarj boru boyu ortalama kıyı çizgisinden itibaren Tablo 24'te gösterilenden az olmamalıdır. Tablodaki nufus değerlerinden daha büyük yerleşim, faaliyetler ve sanayi kuruluşlarından "önemli kirletici kaynak" sınıfına girenler için deşarj boru boyu, ön veya tam arıtma alternatifleri ile birlikte ele alınarak bulunur.

C) Yaz aylarında T_{90} değeri Ege ve Akdeniz'de en az 1.5 saat, Karadeniz'de ise 2 saat alınabilir. Kış aylarında T_{90} değerlerinin daha yüksek olacağı ve ortalama 3-5 saat civarında bulunacağı gözönünde tutulmalıdır.

İstisna Hükümleri

Madde 36 - Yukarıda açıklanan temel kriterler gözetilerek hazırlanan derin deniz deşarj porjelerine, İller Bankası Genel Müdürlüğü'nün görüşü ve Çevre Genel Müdürlüğü'nün uygun görüşü alınmak suretiyle Büyükşehir belediye hudutları içerisinde Büyükşehir Belediye Başkanlıkları, Büyükşehir belediye hudutları dışında ise mahallin en büyük mülki amirlikleri tarafından bir izin belgesi verilir. Ancak, deşarj edilecek maksimum atıksu debisinin $50 \text{ m}^3/\text{gün}$ değerinden küçük olması halinde projeye başvuruyu takiben izin alma mecburiyeti yoktur. Bu durumda sadece tablo 22'de belirtilen sınır değerlerine uyulması gerekir. Ancak ilgili İdare tarafından belirli bir deniz ortamına deşarj yapmış olan ve yapabilecek diğer Atıksu kaynaklarının topluca deniz suyu kalitesi üzerinde olumsuz etkileri gözönüne alınarak debisi $50 \text{ m}^3/\text{gün}$ den küçük boşaltımlar da izine bağlanabilir. İzin için gerektiğinde 35 inci maddede öngörülenden daha sıkı kriterler ve tedbirler ilgili İdarece istenebilir.

Deniz suyu hareketleri kısıtlı olan yarı kapalı koy, körfez, haliç, nehir ağzı, lagün ve benzeri ortamlara deşarj için ilgili İdareden izin alma mecburiyeti proje debisi $50 \text{ m}^3/\text{gün}$ 'den küçük olan derin deniz deşarjları için de geçerlidir. Diğer taraftan, talep edilen derin deniz deşarj izni, bu Yönetmelikte öngörülen teknik şartlara uyulacağı belgelense bile, Çevre Genel Müdürlüğü görüşünde alıcı ortam özellikleri yönünden sakınca görülmesi halinde verilmez.

ALTINCI BÖLÜM

Boşaltım İzni Esasları

Alıcı Su Ortamına Atıksu Deşarj İzni

Madde 37 - Bu Yönetmeliğin esaslarına uymak şartı ile, alıcı su ortamlarına her türlü evsel ve/veya endüstriyel nitelikli atıksuların doğrudan deşarjı için İdareden izin alınması mecburidir. Her atıksu deşarjı için bu Yönetmelik çerçevesinde İdarenin istediği çıkış suyu kalitesinin ve diğer şartların sağlanması gereklidir. Alıcı su ortamına her türlü atıksu deşarjı izni için, Mahalli Çevre Kurullarının alacağı karar ve görüşler doğrultusunda Büyükşehir belediye hudutları içerisinde Büyükşehir Belediye Başkanlıkları, Büyükşehir belediye hudutları dışında ise mahallin en büyük mülki amiri yetkilidir. Alıcı su ortamının çok yoğun bir şekilde kirletilmiş olduğu yörelerde doğrudan alıcı su ortamına yapılacak deşarjlar için deşarj izni, Çevre Genel Müdürlüğü'nün uygun görüşü alınarak verilir. Bu yörelerle ilgili yer ve sınır belirlemeleri ve uygulanacak diğer işlemler, Çevre Genel Müdürlüğü'nce tesbit edilir.

Deşarj izninin verilmesine ilişkin esaslar aşağıdadır:

A) Atıksu deşarjı için İdare tarafından verilen izin 3 (üç) yıl süre ile geçerlidir.

B) İlgili İdare, bir alıcı su ortamının, mevcut kullanım amaçlarının olumsuz yönde etkilenmesini önlemek veya kalitesini düzeltmek amacı ile alıcı su ortamına deşarja izin vermemek veya deşarjları bu Yönetmelikte öngörülen sınırların ötesinde kısıtlamakla yetkilidir.

Kirlenmeye Karşı Tedbir Yükümlülüğünün Devamı

Madde 38 - Atıksu altyapı tesisleri yönetimleri ile deşarj izni alan kurum, kuruluş ve işletmeler, tesislerini kurup işletmeye aldıktan sonra da alıcı su ortamına izin belgesinde öngörülenin ötesinde kirletici atmamaya ve atıksu deşarj standartlarını aşmamaya kanunen yükümlüdür. İzin sahibi olmak, bu nedenlerle cezai ve hukuki

müeyyidelerden kurtulmayı gerektirmez.

Deşarj İzninin Sınırlandırılması veya Geri Alınması

Madde 39 - Atıksu deşarj izni aşağıdaki durumlarda sınırlandırılabilir veya geri alınabilir.

A) Deşarjın izin verildiği şekilde kullanımı esnasında alıcı su ortamının mevcut veya ileriye yönelik kullanım amaçlarına olumsuz etkiler yaptığı tesbit edildiğinde,

B) Atıksu deşarj izni verilirken İdare tarafından konulmuş hükümlere uygun şekilde deşarj yapılmaması halinde.

Deşarj İzin İşlemi

Madde 40 - Alıcı su ortamına deşarj için başvuru ve deşarj izin formu örneği ve açıklamalar İdari Usuller Tebliğinde verilir. İzin talep eden kişi veya kuruluş izin başvurusunda bu formları gerçeğe uygun şekilde doldurmakla yükümlüdür.

Deşarj İznine İtiraz

Madde 41 - Bir alıcı su ortamında atıksu deşarjından dolayı bazı olumsuz etkilerin oluştuğunun belirlenmesi halinde veya bu deşarjdan dolayı zarar gören veya zarar görmesi muhtemel olan üçüncü kişiler izni veren İdare'ye delilleriyle birlikte başvurarak, deşarj iznine itiraz etme hakkına sahiptirler. Yasal yollardan yapılacak bu itirazların uygun bulunması halinde, deşarjı yapanlar gerekli iyileştirme tedbirlerini almak mecburiyetindedirler.

Derin Deniz Deşarjı İzni

Madde 42 - Derin deniz deşarj izni aşağıdaki esaslar çerçevesinde verilir:

A) Derin deniz deşarj izni, İller Bankası Genel Müdürlüğü'nün görüşü ve Çevre Genel Müdürlüğü'nün uygun görüşü alınmak suretiyle Büyükşehir belediye hudutları içerisinde ilgili Büyükşehir Belediye Başkanlığı, büyükşehir belediye hudutları dışında ise mahallin en büyük mülki amiri tarafından en geç altı ay içinde verilir. Başvuruda hazırlanan derin deniz deşarj projesi sureti, amaçlanan ve gözetilen deniz kalite özelliği, tesislerin kurulacağı deniz bölgesinin ekonomik, topografik, batimetrik, su ürünleri ve benzeri kullanımla ilgili çeşitli özellikleri ile acil durumlarda ve elektrik kesintilerinde alınacak tedbirler, ileriye ait gelişme, genişleme ve proje değişiklik tahminleri izin başvurusunda yer alır. Derin deniz deşarjları için başvuru, izin formu örneği ve gerekli açıklamalar "İdari Usuller Tebliği"nde verilir.

B) İzin 3 (üç) yıl süreyle geçerlidir. Bu süre içinde yükümlülüklerin yerine getirilmediği tesbit edildiği takdirde daha önce verilmiş olan derin deniz deşarj izni doğrudan veya Çevre Genel Müdürlüğü'nün talebi üzerine ilgili İdare tarafından geri alınır. Atıksu altyapı tesisleri yönetimleri ile izin alan kurum, kuruluş ve işletmeler tesislerini kurup işletmeye aldıktan sonra da denize projede öngörülenin ötesinde kirlatici atmamakla ve gerek alıcı ortam, gerekse deşarj standartlarını aşmamakla yükümlüdür.

YEDİNCİ BÖLÜM

Atıksu Altyapı Tesislerindeki Uygulamalar

Atıksu Toplama ve Bertaraf Esasları

Madde 43 - Atıksu altyapı tesisleri yönetimleri, Çevre Kanununun 11 inci maddesi 3 üncü fıkrası uyarınca, sorumluluk bölgelerinde oluşan atıksuların toplanması, iletilmesi ve bertaraf edilmesi işlemlerini yerine getirirler. Bu yönetimler, toplanan atıksuların bu Yönetmelikte belirtilen esaslar çerçevesinde bertarafı ile yükümlüdür. Bu yönetimlerin yetki sınırları içindeki taşınmaz mal sahipleri için atıksularını bu tür ortak atıksu altyapı tesislerine bağlamak ve bu tesisleri kullanmak bir hak ve mecburiyettir. (R.G. : 1.7.1999/23742'de yayınlanan Yönetmelik m.18 ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

Atıksu Bağlantı İzni ve Belgesi

Madde 44 - Bir şehir ve/veya sanayi bölgesinde parsellerin, kurum, kuruluş ve işletmelerin atıksularını atıksu altyapı tesislerine bağlayabilmeleri, atıksu altyapı tesisleri yönetimince verilecek olan atıksu bağlantı iznine tabidir. Atıksu bağlantı izni, evsel atıksuların yazılı bir belge karşılığında; endüstriyel ve karışık atıksuların ise düzenlenecek bağlantı kalite kontrol izin belgesindeki koşulları sağlaması halinde, atıksu altyapı tesisleri yönetimi tarafından verilen izindir. Bağlantı kalite kontrol izni; atıksu altyapı tesisleri yönetimi tarafından, endüstriyel atıksuların kanalizasyon sistemine bağlantı şartlarını belirleyen bağlantı kalite kontrol izin belgesi ile verilir. Bu izin ve belgeler (Burada yer alan ibare R.G.: 1.7.1999/23742'de yayınlanan Yönetmelik m.18 ile yürürlükten kaldırılmıştır.) 45, 46, 47 ve 48 inci maddelerde açıklanan hususlara uyulması şartıyla verilir.

Kanalizasyon Sistemine Bağlantı Kısıtları

Madde 45 - Atıksu altyapı tesisleri kapsamında inşa edilen ve işletilen kanalizasyon

sistemlerine yapılacak bağlantılar aşağıdaki kısıtlamalara tabidir:

A) Kanalizasyonun ayrı sistemde olması halinde, yağmur suları ve kirli olmayan diğer drenaj suları, kanalizasyona bağlanamaz.

B) Birleşik ve ayrı sistemlerde, izne esas olacak atıksu miktarları ve özellikleri yağışsız havalarda belirlenir.

C) Kesikli çalışan işletmeler, kanalizasyon sistemine bağlantı yapmadan önce ön arıtma tesislerinin gerekli olup olmadığına bakılmaksızın, dengeleme havuzu inşa etmek mecburiyetindedirler. (Burada yer alan cümle R.G.: 1.7.1999/23742’de yayınlanan Yönetmelik m.18 ile yürürlükten kaldırılmıştır). Bu işletmelerin atıksu debileri ve kaliteleri bu dengeleme havuzu çıkışında belirlenir. Dengeleme havuzu bulundurmeyen tesislerde izne esas olacak atıksu miktarları ve kirlilik yükleri, tesisten çıkacak maksimum atıksu miktar ve kalitesi dikkate alınarak tespit edilir.

D) Kirlletici maddeler ihtiva etmeyen soğutma sularının, yetkili atıksu altyapı tesisleri yönetiminin özel onayı olmadan kanalizasyon sistemine bağlanması yasaktır.

E) Endüstriyel atıksular ön arıtma gereğini ortadan kaldırmak üzere kirlenmemiş sularla seyreltilerek kanalizasyon sistemine verilemez.

F) Atıksu altyapı tesislerine deşarj edilmiş olan atıksular, atıksu altyapı tesisleri yönetimlerinin yazılı izni olmadıkça herhangi bir amaç için kullanılamaz.

Atıksu Toplama Sistemine Verilemeyecek Maddeler

Madde 46 - Arıtma tesisinin arıtma verimini, çamur tesislerinin işletilmesini, çamur bertarafını veya çamur değerlendirilmesini olumsuz yönde etkileyen maddeler; atıksu tesislerini tahrip eden, fonksiyonlarını ve bakımlarını engelleyen, zorlaştıran, tehlikeye sokan veya tesislerde çalışan personele zarar veren maddelerin atıksu altyapı tesislerine verilmesi yasaktır. Sanayi ve endüstri tesislerinde çöp ve katı maddelerin öğütülerek kanalizasyona verilmesini sağlayan çöp öğütücülerinin kullanılması yasaktır. (Burada yer alan cümle R.G. : 1.7.1999/23742’de yayınlanan Yönetmelik m.18 ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

Atıksu Altyapı Tesislerine Bağlanabilecek Atıksuların Özellikleri

Madde 47 – “Önemli kirlletici atıksu kaynağı” tanımına giren endüstri atıksularının atıksu altyapı tesislerine kabul edilmesi için Tablo 25’te verilen standart değerlere uyum göstermesi şarttır.

Atıksu altyapı tesisleri yönetimleri, yetki sınırları içindeki kanalizasyon sistemleri ile toplanan atıksuları, gerekli atıksu arıtma ve bertaraf tesisleri kuruluncaya kadar arıtma yapmadan uzaklaştırmak isterlerse, bu uygulama için Çevre Genel Müdürlüğü’ne bilgi vermek ve uygun görüşünü almak mecburiyetindedirler. İlgili başvuru mülki amir kanalıyla yapılır.

Ön Arıtma Tesisleri

Madde 48 - Atıksularının özellikleri nedeni ile, atıksu altyapı tesisine doğrudan bağlantıları, atıksu altyapı tesisleri yönetimleri tarafından uygun görülmeyen endüstriler; kuruluş, işletme, bakım, kontrol ve belgeleme harcamaları kendilerine ait olmak üzere, bu Yönetmelikte tanımı yapılmış olan bir ön arıtma sistemini kurmak ve işletmek yükümlülüğündedirler.

Ayrıca ilgililer, herhangi bir atıksu toplama havzasında atıksu debisi veya ilgili sanayi sektörüne ait Tablo 5 - Tablo 20 arası grup standartlarında verilen her bir parametre itibarıyla kirlenme yükü, o kanalizasyon sisteminin taşıdığı toplam debi ve kirlletici yükünün % 10’undan fazla olan endüstriyel atıksu kaynaklarında, teknik özellikleri bağlantı kalite kontrol izin belgesinde belirtilen ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 11 inci maddesinde tanımlanan esaslar çerçevesinde bir özel arıtma tesisini kurmak ve işletmekle yükümlü tutulurlar. Bu durumda alıcı su ortamına doğrudan boşaltım ilkesi ve atıksu standartları geçerlidir ve ayrıca bu Yönetmeliğin 37 nci maddesi uyarınca taşınmaz mal sahibi ilgili İdare’den izin alır.

Kanalizasyon Sistemine Bağlantı ve Boşaltımların Kontrol Düzeni

Madde 49 - Atıksu üreten kurum, kuruluş ve işletmelerin kanalizasyon sistemine atıksu bağlantısının yapıldığı yerde veya ön arıtma tesisi çıkışında kolayca ulaşılabilen ve çalışmaya müsait bir kontrol bacası inşa edilir. Kontrol bacasının projesi ve tipi bir plan üzerinde gösterilerek ilgili atıksu altyapı tesisleri yönetiminin bilgisine sunulur. Yönetimin gerekli gördüğü kurum, kuruluş ve işletmelerin bağlantı yerinde veya ön arıtma tesisi çıkışında, atıksuların özelliklerinin tespiti, bu Yönetmeliğin 29 uncu maddesinde tanımlandığı şekilde yapılır. Kontrol düzeninin tesbit edemeyeceği ani dökülme ve deşarjların olabileceği kaynaklar için atıksu altyapı tesisleri yönetimi ilave tedbirler belirtir. Bu tedbirlere ilişkin detaylı bilgi, “Bağlantı Kalite Kontrol İzin Belgesi”nde yer alır.

Atıksu Altyapı Tesisleri Kullanımı Çerçevesinde “Yönetmeliğin İhlali” Kapsamına Giren Davranışlar

Madde 50 - Atıksu altyapı tesisleri kullanımı çerçevesinde, “Yönetmeliğin ihlali”

kapsamına giren davranışlar aşağıda belirtilmiştir:

A) Taşınmaz mal sahibi, atıksu altyapı tesislerinden yararlanma şartlarına ilişkin 43 üncü maddedeki yükümlülükler rağmen, verilen süre içinde şehir atıksu sistemine bağlantı yapmıyorsa,

B) Bağlantı ile ilgili kısıtlamalar ve bununla ilgili yasaklara ilişkin 44, 45 ve 46 ncı maddelerdeki hükümlerin aksine, bağlantısı yasaklanan atıksular veya maddeler atıksu sistemine boşaltılıyorsa veya atıksu bağlantı kalite kontrol izin belgesinde öngörülen sınır değerler aşıyorsa,

C) Atıksular, bağlantı sınırlamaları ile ilgili 47 ve 48 inci maddelerin aksine, ön arıtmaz olarak atıksu altyapı sistemine veriliyorsa,

D) Yeraltı suyu veya arıtılmasına gerek ve mecburiyet olmayan sular, bağlantı ile ilgili kısıtlamaları belirleyen 45 inci maddenin D fıkrasının aksine, onay alınmadan atıksu altyapı tesisine veriliyorsa,

E) Kontrol ve belgeleme yükümlülüğüne ilişkin 49 uncu maddenin aksine, atıksu miktarları ve özelliklerini ölçebilmek amacıyla gerekli ölçüm düzenekleri ve kontrol bacaları tesis çıkışında kurulmamışsa, uygun yere konulmamışsa veya çalıştırılmıyorsa, bakımı yapılmıyorsa, uygun ve sorumlu bir personel tayin edilmemişse veya kayıt defteri 3 yıl boyunca saklanmamışsa ya da resmen denetimle görevli kişinin talebine rağmen ibraz edilmemişse,

F) Kontrol düzeni ile ilgili 49 uncu maddenin aksine, parsel atıksu sisteminin veya atıksuyun incelenmesine müsaade edilmemişse, yukarıdaki davranışların görülmesi halinde gerçek ve tüzel kişiler hakkında, ilgili atıksu altyapı tesisleri yönetimi tarafından tanzim edilecek tutanağa göre 2872 sayılı Çevre Kanununun 3301 sayılı Kanunla değişik 20, 21, 22 ve 23 üncü maddeleri uyarınca cezai işlem yapılır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Tebliğler

Madde 51 - Bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili olarak aşağıda isimleri verilen tebliğler bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren 3 (üç) ay içinde Başbakanlık Çevre Genel Müdürlüğü tarafından ayrıca çıkarılacaktır:

- Numune Alma ve Analiz Metodları Tebliği
- Teknik Usuller Tebliği
- İdari Usuller Tebliği
- Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliği

(Burada yer alan ibareler R.G.: 1.7.1999/23742'de yayınlanan Yönetmelik m.18 ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

Bu tebliğlerin yayımı tarihine kadar konu ile ilgili genel teknik ve idari hükümler geçerlidir.

Gerekli görüldüğünde Başbakanlık Çevre Genel Müdürlüğü bu Yönetmelikle ilgili konularda yukarıda sayılanların dışında teknik veya idari tebliğler çıkarabilir, yukarıda belirtilen tebliğlerde değişiklikler yapabilir.

Denetim

Madde 52 - Bu Yönetmelik çerçevesinde yapılacak olan denetimlerin esasları aşağıda belirtilmiştir:

A) Bu Yönetmelik uyarınca kanalizasyon sistemlerine ve alıcı ortamlara yapılacak her türlü atıksu deşarjı denetimi 2872 sayılı Çevre Kanununun 3416 sayılı Kanunla değişik 12 nci maddesi uyarınca Çevre Genel Müdürlüğüne yapılır. Ancak mülki amirler, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, büyükşehir ve şehir belediye başkanlıkları ile Liman Başkanlıkları; 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha; 5442 sayılı İller İdaresi, 1580 sayılı Belediye, 3030 sayılı Büyükşehir belediyeleri ve 618 sayılı Limanlar kanunlarındaki yetkileri doğrultusunda denetim yapabilirler. Bu denetimler sonunda 2872 sayılı Çevre Kanunundaki yasaklara aykırı hareket edenler ve bu Kanunda belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenlere ek süre verilmesi ve bu süre sonunda da yerine getirmediği takdirde faaliyetlerinin kısmen veya tamamen durdurulması için mezkûr kanunun 15 ve 16 ncı maddelerinde belirtilen makamlar tarafından gerekli işlemler yapılır. Mezkûr kanunun 3301 sayılı Kanunla değişik 20, 21, 22 ve 23 üncü maddelerinde belirtilen idari nitelikteki cezalar ise yine mezkûr kanunun 3301 sayılı Kanunla değişik 24 üncü maddesinde belirtilen yetkili makamlar tarafından verilir.

B) Tesislerin sahibi ve işleticileri ile tesislerin üzerinde kurulu olduğu taşınmaz mal sahibi ve işleticileri;

a) Yetkili merciin görevlendirdiği veya bu mercii temsil eden kişilerin tesislere girmesi için izin vermeye,

b) Kamu sağlığı düzeni ve çevrede yaşayanlar üzerinde yaratılabilecek ciddi tehlikeleri önlemek üzere kirlilik ve su kalitesi değerlerinin belirlenmesi için görevli kişiler tarafından numune alınması ve yerinde ölçümler yapılması için izin vermeye,

c) Görevli kişilerin istedikleri döküman ve bilgileri sağlamaya,

mecburdurlar.

C) Kurum, kuruluş ve işletmeler büyüklüklerine bağlı olarak bir veya daha fazla sayıda "Çevre Kirliliğini Denetleme Görevlisi" istihdam etmekle yükümlüdürler.

D) Yetkili merciin isteği üzerine "Çevre Kirliliğini Denetleme Görevlisi" tayin etmiş olan kuruluşların işletmecileri, yukarıda B bendinde belirtilen çalışmalar sırasında denetleme görevlilerini bu hizmete tahsis ederler. Bu çalışmaların yapılabilmesi için, tesisleri işletenler ve sahipleri gerekli kullanım maddelerini, özellikle motorlu taşıma araçlarını ve/veya bu araçların yakıtlarını sağlarlar.

E) Kurum, kuruluş ve işletmelerin sahipleri veya kullanıcıları yetkili merciin görevlendirdiği kişilerin veya bunları temsil eden kişilerin numune almasına, yerinde kontrol yapmasına izin verecektir.

F) İzin alma işlemi veya denetleme işlemleri ile ilgili olarak yapılan deneyler ve ölçümlerin masrafları kirleten kuruluş ve işletmeler tarafından karşılanır.

G) Bu yönetmelik hükümlerinin yerine getirilmesi için üzerinde tesis bulunmayan taşınmaz mal sahipleri ve işletmecileri de yetkili merci tarafından görevlendirilen kişilerin veya bunların temsilcilerinin, söz konusu yere girmesine ve testler yapmasına izin verecektir. Bu yetkiler kullanılırken, taşınmaz mal sahiplerinin ve işletmecilerin menfaatlerinin korunmasına dikkate edilecek ve meydana getirilecek zararlar, denetimle yetkili merci tarafından karşılanacaktır.

H) Denetimler sırasında kurum, kuruluş ve işletmelerden elde edilen bilgi ve belgeler başka amaçlar için kullanılamaz.

Kovuşturma

Madde 53 - Bu Yönetmelik hükümlerine uymayanlar hakkında 2872 sayılı Çevre Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

İstisnai Durum

Geçici Madde 1 - A) Çevre Genel Müdürlüğü tarafından bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce kurum, kuruluş ve işletmelere verilmiş olan deşarj sınırları Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren 3 (üç) yıl süre ile geçerlidir. Bu dönemin sonunda bu Yönetmelikteki sınırlara uyulması mecburidir.

B) Büyükşehir Belediyelerinin yetki bölgesi içinde bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce kurum, kuruluş ve işletmelere verilmiş olan "deşarj kalite kontrol ruhsat"larında belirtilen kalite kriterlerinin geçerliliği, bu Yönetmeliğin yürürlüğünden itibaren 3 (üç) yıl uzatılmıştır.

C) (Ek bent : RG: 29.9.2000/24185'de yayınlanan Yönetmelik m.1) Elektrik enerjisi sıkıntısının bulunduğu ivedilik arz eden durumlarda, sıkıntının toplum yaşamına olumsuz etkilerinin giderilmesine yönelik olmak koşuluyla, geçici şekilde kısa bir süre içerisinde tesis edilecek olan mobil ve yüzer elektrik santrallerinden elektrik alınmasına ihtiyaç duyulduğunda, bu Yönetmeliğin içerisinde belirtilen deşarj değerlerini sağlamak ve 31/12/2002 tarihine kadar bu Yönetmelikte belirtilen izinleri almak kaydıyla, mobil ve yüzer santrallerin tesislerine başlanabilir ve elektrik üretilebilir.

Geçiş Dönemi Uygulaması

Geçici Madde 2 - Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak 6 (altı) ay içinde atıksu üreten ve deşarj eden ve "Deşarj İzin Belgesi" ile "Bağlantı Kalite Kontrol İzin Belgesi" bulunmayan mevcut kurum, kuruluş ve işletmeler bu konuda yetkili idareye başvurarak sözü edilen izin belgesini almak mecburiyetindedirler. İlgili idare de bu başvuruları, başvuru tarihinden itibaren en çok 1 (bir) yıl içinde değerlendirir ve sonuca bağlar. İznin verilmemesi halinde, İdare bu hususu gerekçesi ile birlikte başvuru sahibine yazılı olarak bildirir. Mevcut veya kurulacak tesisler için iznin verilmesi, arıtma tedbirlerinin alınmasına bağlandığı takdirde atıksu altyapı tesislerini projelendirilmesi, bağlantı yapılması, arıtma tesisi inşası ve işletmeye alınabilmesi için geçiş dönemleri belirlenir. Bu geçiş dönemleri çeşitli uygulamalar için aşağıdaki sürelerden fazla olamaz:

A) Arıtma tesisiyle sonuçlanmış olup olmadığına bakılmaksızın kanalizasyon şebekesi bulunan atıksu altyapı tesisleri yönetimi sınırları içindeki yerlerde kurum, kuruluş ve işletmelerden bu şebekeye bağlantı yapabilecek durumda bulunanlar, ön arıtma gereklerini "Bağlantı Kalite Kontrol İzin Belgesi"nin verildiği tarihten başlayarak en geç 1,5 (birbuçuk) yıl içinde yerine getirmelidirler.

B) Kanalizasyon sistemi inşa halinde olan veya inşaatı başlamamış olmakla beraber kanalizasyon projesi bulunan atıksu altyapı tesisleri yönetimleri sınırları içindeki yerlerde ise kurum, kuruluş ve işletmeler bağlantı yapabilecekleri kanalların mevcut olup olmadığına bakılmaksızın, bu kanalların projesinde öngörülen nihai bertaraf metodlarına uyacak biçimde ve 37 nci maddenin B fıkrasındaki yetkiler mahfuz kalmak şartıyla, Madde 47 ve 48 uyarınca alıcı ortama deşarj edilirler. Bu mükellefler atıksu altyapı tesisleri yönetiminin "Bağlantı Kalite Kontrol İzin Belgesi"ni verdiği tarihten başlayarak en geç 1,5 (birbuçuk) yıl içinde arıtma tedbirleri almak mecburiyetindedirler.

C) Kanalizasyon sistemi ve projesi bulunmayan atıksu altyapı tesisleri yönetimi sınırları içindeki yerlerde kirleten kurum, kuruluş ve işletmeler, İdare'den alacakları "Deşarj İzin

Belgesi”nin verildiği tarihten başlayarak alıcı ortamlara deşarj standartlarına uyacak şekilde en geç 2,5 (ikibuçuk) yıl içinde alıcı ortamlara deşarj standartlarına uygun arıtma yapmakla veya üretim teknolojilerinde gereken değişiklikleri gerçekleştirmekle yükümlüdürler.

D) Atıksuların topluca bertaraf edilebileceği bölge sınırları dışında bulunan ve kanalizasyon sistemi olmayan yerlerdeki mevcut kurum, kuruluş ve işletmeler İdare’den alacakları “Deşarj İzin Belgesi”nin verildiği tarihten başlayarak 2 (iki) yıl içinde alıcı ortamlara deşarj standartlarına uygun arıtma tesislerini veya üretim teknolojisi değişikliklerini yapmak zorundadırlar.

E) Çevre kirliliği yönünden tehlike arzeden durumlarda ilgili idare geçici 1 ve 2 nci maddelerde söz konusu olan geçiş dönemi sürelerini Çevre Genel Müdürlüğü’nün uygun görüşünü alarak kısaltmaya yetkilidir.

F) İlgili İdare tarafından gerekli tedbirlerin alınması için belirli bir süre tanınmak suretiyle ikaz edilmiş olan kurum, kuruluş ve işletmeler yukarıdaki bentlerdeki sürelerden bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden daha önce 2872 sayılı Kanun ve diğer ilgili mevzuat hükümleri gereği verilmiş olan süre düşüldükten sonra kalan süre içerisinde mezkûr maddede zikredilen tedbirleri almak zorundadırlar. Yukarıdaki bentlerde zikredilen sürelerin bu Yönetmeliğin yayımından önce aşılmış olması halinde 6 (altı) ayı geçmemek üzere ilgili idarenin takdir edeceği ek bir süre daha verilebilir.

Geçiş Dönemi Süresi İçindeki Uygulamalar

Geçici Madde 3 - Alıcı ortamlara doğrudan deşarj yapan tesis ve işletmelerin gerekli arıtma tesislerini kurmaları için geçici 1 ve 2 nci maddelerde süre verilmiş olması bunlar hakkında 2872 sayılı Çevre Kanunu ile bunun ek ve değişikliklerinde öngörülen hukuki ve cezai hükümlerin uygulanmasına engel değildir.

Yürürlük

Madde 54 - Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 55 - Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre Genel Müdürlüğü’nün bağlı olduğu Devlet Bakanı yürütür.